...НУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 46-дахи жэлээ гарана

...УРЯАД ҮНЭН

...Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...(12106) 1969 оной августын 29, пятница Сэн 2 мүнгэн

...ҮЛШЫН ҺҮРИНҮҮД

Репортаж

...хонһоо урагшаа Ма... зурыжа, холошье ...тыжада шурга... захаар шэниисэ, ...урууза ургажа, тэрэ... үнгөөр зорюута шэмэг... ...гэнэ.

...э ногаар ябажа, хү... ...хүнүүдэй хэһэн ... үнэн сэдьхэлһээ ...орхоһон байнабди. ...үр үбһэн һүринүүд ар... ...роо жэрылдэн, нии... ...эг тэжээлэй бэлэд... ...ые гэршэлжэ үгэнэ.

...гада манай совхозой ... хүдэлнэ. Тэрэниис ...ениин һаалиин гүүр... Петр Кузьмич Ермо... ...а ябана,—гээд би... ...һан Торийн совхо... агроном Василий Анд... ...ов ажаглаба.

...хуряжа ерэхэдэмнай ... дүүрэжэ, үбһэ... ...гэ амаржа, тамхилжа ...

...ан шамбай бэетэй, ...шэг абари зантай ... угтажа, «Ермо... ...раа һарбайн мэндэ...

... хуряалган дүүрэжэ, ...һүринүүд табигдажа ... тэрэ баяртайгаар ...

...гээр энэ звено 110 ... үбһэтэй боложо, ха... ...бөө 200 центне... Бүхы үбһөө трак... дээрэ һүрилөөд, ДТ-... тэдэнээ шэрэжэ, ... фермын газаа оруу... ...ень арбаад-арбаадаар нэгэ газар суглуулһан. Жэшээнь, һаалиин фермын газаа хори гаран һүри оронхой.

— Звенодомнай 20 хүн ажаллана, 2 беларусь трактортайбди, ДТ-20 тракторай шасси дээрэ тодхоһон косилка, хэдэн морин косилка байха,—гээд звеное даагша хөөрэбэ. — Хүн бүхэн һайнаар ажаллажа гараа гэхэдэ алдуу болохогүй. Звеномнай 5 үдэр бүхэнэй даабарие холо үлүүлэн дүүргэжэ ябаа. Үбһэн хура бороодо оруулагдангүй, һайханаар абтаа. Илангаяа тракторай косилкада хүдэлдэг Семен Бекетов, морин косилкашад Михаил, Филипп, Иван, Иннокентий, Владимир Тугариновтан, Алексей Анисимов, трактористнууд Александр, Куприян Бекетовүүд, юрын хүдэлмэришэд Евдокия, Екатерина Анисимоватан, Зоя Москвитина гэгшэдые онсо тэмдэглэхээр.

Звеное даагша ехэл сэдьхэлээ хананги, эндэ ажаллажа ябаһан хүн бүхэнэй нэрые, аша габьяае хөөрэжэ үгэхэеэ хүсэнэ. Үбһэ хуряаха түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлхэдэнь пенсионернүүд, һургуулиин һурагшад ехэ туһа хүргэһэн байна. Пенсионернүүд Семен Сергеевич Бекетов, Василий Иванович Филиппов гэгшэд үбһэ һүрилхэ тракторай шаргануудые хэжэ үгөө, сомогдоһон һүринүүдыень хорёолно. Һургуулиин һурагшад Иван Бекетов, Гоша Тугаринов, Дмитрий Поломошнов болон бусад морин тармуурта заашье һаадгүйгөөр ябажа гараһан.

Үбһэшэдэй ажал зохидоор эмхидхэгдэһэн байна. Ногоогоо 6 морин косилкаар, тракторай нэгэ косилкаар сабшажа, ханаабай захаархи, шугы бургааһан соохиие гар хажууraар унагаалсажа байгаад, үдэрынь, үдэшэлэн тээшэ хатаһан ногоогоо тракторай, морин тармуурнуудаар суглуулжа, баал болгоод, МТЗ-50 тракторнуудай хойноһоо шарга шэрэжэ, хоёр баалай хоорондуур ябуулжа, хэдэн хүнүүд үбһэ асаар хаяжа, часшье болонгүй һүри бодошоно. Иигэжэ бухал табиха, тэрэниие шэрэхэ гэхэ мэтэ үлүү хүдэлмэри хэгдэхэеэ эндэ болинхой.

Һүрилэлгын ехээр гарашахада отделениин хүнүүд гарта хүлтөөрөө звенодо туһалдаг һайн заншалтай. Фермын һаалишадшье үглөөгүүр эртэ үнеэдээ һаажа, бэлшээридэ гаргажархиһоор лэ үбһэ хуряалсахаяа ошодог байһан. Һаалишад Татьяна Флисова, Устинья Петкусова, Анна Москвитина һаадгүйгөөр ажаллажа ябаа. Эдэнэрһээ пенсионер һаалишан Евдокия Васильевна Тугаринова заашье хожомдонгүй ажаллажа гараа.

Звеногой хүдэлмэришэдэй үдэр бүри хэжэ ябаһан хүдэлмэриие дүн харуулгын самбар дээрэһээ обёорходо, даабаряа дүүргэдэггүй хүн байхагүй. Жэшээнь, морин косилкашад үдэртөө 2.5 гектарай ногоо сабшаха аад, 3—4 гектарта хүргэнэ. Тракторай косилкаар 6 гектар сабшаха даабаряа алгадгүй бэелүүлжэ ябаһан.

Түрүү звенодо совхозой дирекци, партком хэдэн удаа дамжуулгын Улаан туг, эрье хони, түрүүшүүлдэ шан барюулһан байха юм.

Энэ ган гасуур жэлдэ иимэ ехэ үбһэ суглуулжа абаһанайнь үшөө нэгэ нюуса юун бэ гэхэдэ, һүүлшын жэлнүүдтэ, мүн энэ жэлдэ сабшалан һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Отделениин сабшалан дээрэ оньһожоруулагдамал луговомелиоративна звено саг үргэлжэ хүдэлһэн, болдог газарта шэрэм релье шэрэжэ жэгдэлһэн, тэндэ наг шэбхэ гаргаһан, хэдэн удаа уһалһан байна.

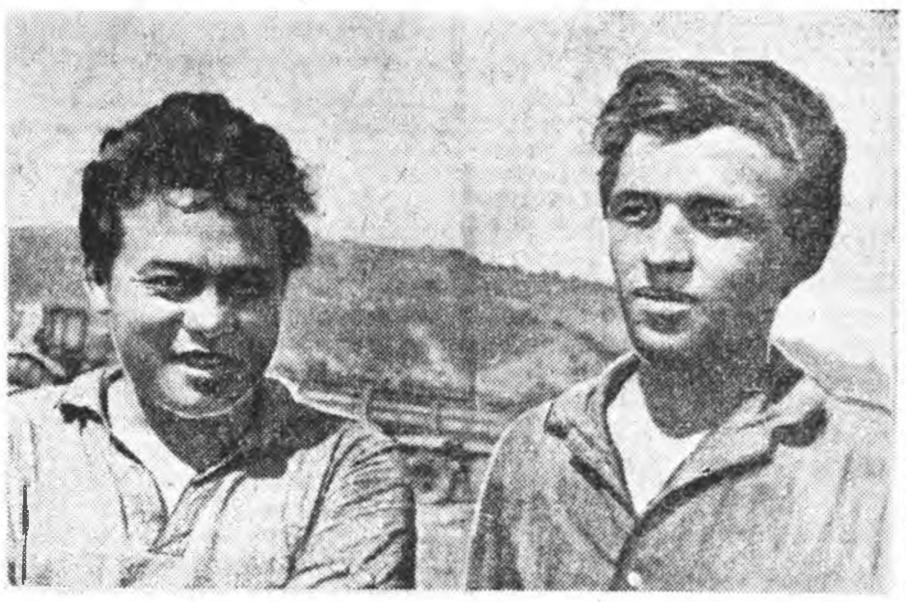
— Урдань эндэхи 30 гектарта косилка ябуулха аргагүй, болдог бута байжа, ногоогоо гараар сабшажа, сагаа алдадаг һэмди,—гэжэ эндэхи 2-дохи отделениие эрхилэгшэ Даниил Иннокентьевич Москвитин мэдүүлбэ.— Мүнөө энэ газарые тэгшэлһэнэйнгээ ашаар бүхыдэнь косилкаар хуряабабди.

Энэ 2-дохи отделенидэ үбһэшэдэй үшөө нэгэ звено бии. Тэрэниие Николай Иванович Переушин даажа ябана. Тус звеношье мүн лэ урагшатайгаар ажаллана. Тиигэжэ бүхы отделенеэрээ адагынь 4 мянган центнер үбһэ һүрилжэ абаад байна.

— Мүнөө жэл зелёнкошье муу бэшэ. Гектарай 20—25 центнер хуряагдаха бээ,—гэжэ отделениие эрхилэгшэ тоолоно.—Кукурузын силосшье нёдондонойхиһоо дутуугүй абтаха.

Тиигэжэ Хулдаадай отделениин хүдэлмэришэд ерэхэ үбэлжэлгые үбһэ тэжээл элбэгтэйгээр угтахаяа байна. Тэрэнээ гамтайгаар гаргашалаа һаа, тэжээлээр хүршэнэртөө туһалха аргатай.

Б. ГЫЛЫКОВ,
манай тусхай корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Торийн совхозой 2-дохи отделениин эрхим трактористнар (зүүн гарһаа) Илья Бекетов, Анатолий Казанцев. 2. Үбһэн тракторай шарга дээрэ ябууд һүрилэгдэнэ.

Авторай фото.

ЭМХИТЭЙГЭЭР ЭХИЛБЭ

...Абалиг, Елоото, Дүрөө-Ханхинуур ...ай үргэн ехэ таряалан дээгүүр ...айнай хүнхинөөн дахин һэргэжэ, ...ряа хуряалгын халуун хаһа түлэг ...Таряа ашаһан автомашинанууд хой... ...убарижа эхилээ.

...түн үбэлэй һүүлээр, хуурай, ган ...ай оробошье, эндэхид муу бэшэ та... ...шадаба. Хабартаа ургасын гаража ...шэлтэ тэжээл оруулагдажа, хожо... ...хорёодоор ороһон хура бороон ур... ...гасуурһаа нилээд абараа. Юрэн... ...абтарханаар ургажа, сагһаа урид ...

...гада орохын урдахана үрдижэ, ...аторнууд комбайнуудайнгаа тү... ...е хубилгажа, набтар таряа хадажа ...улаа һэн.

...үдэрһөө таряа хуряалгын хүдэлмэ... ...ментэйгээр эхилбэ.

...й отделенинүүд агрегат бүхэнэй бү... ...ор ажаллахые хараада абажа, уридшалан табигдаһан графигай ёһоор хүдэлмэреэ эмхидхэнэ. Илангаяа таряае гээлтэдэ оруулхагүйн тула тусгаар анхарал табигдана. Һайн шанартайгаар ажалладаг механизаторнуудые материальна талаар урмашуулха али болохо хэмжээнүүд абтана,—гээд, колхозой парткомой секретарь Леонид Ильич Трофимов хөөрэнэ.

Механизаторнуудай хубиин малда үбһэ, һолоомошье үгтэхэ юм. Баһа түрүүшын 10 хоногой туршада даабариһаа гадуур дүүргэһэн хүдэлмэриин түлөөһэн 50 процент дээгүүр байха. Мүрысоондэ нэгэдэхи, хоёрдохи болон гурбадахи һуури эзэлээшэдтэ улаан вымпел барюулагдахын хажуугаар мүнгэн шан үгтэхэ.

Мүнөө отделениин механизаторнууд ехэ оролдосотойгоор ажаллажа байнад. Хэдэхэн үдэрэй туршада 300 гектар шэниисэ хуряагдажа, мүн эды шэнээн тарян амяарлагдан хадагдаа. Хүдэлмэриин шанар эрхим гэжэ сэгнэгдэбэ.

Колхозой Зариин отделенидэ мүрысөөн бүришье хүсэтэйгөөр дэлгэрнэ. Агрегадуудай хүдэлмэриин дүн «Сахилгаан» болон «Дайшалхы хуудаһануудта» үргэнөөр толилогдоно. Түрүү комбайнернууд Петр Сороковиков, Василий Усольцев гэгшэдэй нэрэ бултанда мэдээжэ болонхой. Эндэ лафетнэ бүхы жатканууд хүдэлгэгдэнэ.

«Сибиряк» колхоз Түнхэн соогоо ороохо таряа таридаг томо ажахынуудай нэгэн юм. Мүнөө эндэ бүхыдөө 36 комбайн хүдэлжэ эхилэнхэй.

— Ган гасууртай хүндэ жэлэй ороһон ушарһаа тарянай ургаса нилээд доогуур. Гэбэшье, багсаажа үзэхэдэмнай, 10 мянган центнер таряа гүрэндэ худалдаха арга бии,—гээд колхозой түрүүлэгшэ Лагей Андриянович Максимов хэлэнэ.

Августын 22—23-най үдэрнүүдтэ бүхы Түнхэноор хура бороон орожо, һарьдагта байрын саһан унаба. Иигэһээр һүниндөө саһан хюруу үзэгдэжэ, тарянай эдэсэшэлгэ бүри түргэдэжэ, айража унахаар болохонь. Хуряалгын хүдэлмэри бүри хурдадхажа, бии байгаа бүхы техникээ зүбөөр хэрэглэхэнь тон шухала. Ургаһан таряагаа саг болзор соонь хуряажа абахын тула ажалаа бүри һайнаар эмхидхэхэ болоно.

Ш. БАЙМИНОВ, манай корр.

...ЮДАРАЙ ХИЗААР. ...«Родина» колхоз Пав...ондо ороохо тарянай ...ургаса ургуулаа. Хамта ...рай тус бүриисо дунда ...28,4 центнер ургаса ху... ...7 мянган тонно ороохон ...

...й тарилгада 11 мянган ...р бэлдэгдээ, үтэгжүүл... ... ...р дээрэ ... ... тарилга ...Мүнөө колхозой оньһожо... ...н тоог дээрэ тарянай ...э сэбэрлэгдэжэ байна. ...дэрэ: намарай тарилгын ...гэ сэбэрлэлгэ.

ТАСС-ай фотохронико.

ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ АМАРШАЛГА

Совет киногой 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан, КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет кинорежиссернуудые, киногой сценаристнууд, актернууд, операторнууд, уран зураашад, композиторнуудые, киностудинуудай ба кинопромышленностиин хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые, эрдэм болон техникын ажал ябуулагшад, кино шэнжэлэгшэдые, фильм гаргадаг үйлэдбэриин эмхидхэлшэд, кинофикаторнууд, киномеханигуудые, кинематографиин бусад хүдэлмэрилэгшэдые үнэн зүрхэнһөө халуунаар амаршалба.

Фотографиин ба кинематографиин промышленностиие гүрэнэй мэдэлдэ оруулха тухай 1919 оной августын 27-до В. И. Ленинэй гараа табижа батлаһан декрет манай орон доторхи кинематографиие политическэ, экономическа шэнэ үндэһэ һуури дээрэ хүгжөөлгын эхи табиһан юм. Кино бол революциин ашаг туһада, шэнэ ёһоной хүниие хүмүүжүүлхэ, социализм ба коммунизм байгуулха зорилгонуудта алба хэдэг болоһон байна гэжэ амаршалга дотор хэлэгдэнэ.

Агууехэ Октябриин ашаар урган дэлгэрһэн манай кино искусство бүхы арад түмэндэ хамаатай коммунис сүртал бодолые эрхим зохёолнууд дотороо ходо элирхэйлэн найруулдаг юм. Кинематографиин хүдэлмэрилэгшэд совет обществын хүгжэлтынь бүхы шатануудта шэнэ байдал байгуулха хэрэгтэ, социализмын дайсадтай тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, партиие тойрон жагсаһан, манай Эхэ ороной һалбаран мандахын түлөө, бүхы дэлхэйн ажалшадай хэрэгэй түлөө этигэлээр нэбтэрэнхэй тэмсэлшэдые бүридүүлэн болбосоруулгада хүсэ шадалаа, оюун бэлигээ зорюулдаг байгаа.

Кино манай орон дотор анха түрүүн агууехэ, үнэхөөрөө арадай искусство болоод, тэрэнэй элитэ мэдээжэ зохёолнууд бүхы дэлхэй дээрэ мэдэрэгдээд, түрүү соёлой баялигуудые үргэн олон ажалшадта хүртөөн дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэжэ байнхай.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн урда тээхэнэ тэмдэглэгдэжэ байгаа манай киногой табин жэлэй һайндэр экранай искусствын мастернуудай зохёон бүтээхы эдэбхи хэшээлэй шэнэ дэбжэлтэ үүсхэг лэ, мүнөө сагай шухала шухала асуудалнуудта, арад түмэнэй баатар түүхэдэ, Ленин багшын мүнхэ сүртал һургаалые бэелүүлгэдэ зорюулагдаһан киногой гайхамшаг зохёолнуудые бүтээхэ ябадал хангаг лэ гэжэ амаршалга дотор хэлэгдэнэ.

Уран бэлигтэ коллективүүдэй оролдолго хүсэлэлгэнь совет кинематографиин сүртал бодолой ба уран һайханай хэм хэмжээе улам дээшэлүүлгэдэ, манай искусствада харша нүлөөтэй, эсэргүү, ахир, удхаар аараг картинануудай бии бололгые зайсуулхын түлөө тэмсэлдэ зорюулагдаха ёһотой. Манай киноискусство саашадаашье совет ёһо гурим, коммунис заншалай абьяастай пропагандист, арадуудай хоорондын эб найрамдалай, хани барисаанай хамгаалагша, буржуазна үзэл сүрталда эсэргүүсэн тулалдадаг эбсэшэгүй тэмсэлшэ байха зэргэтэй.

(ТАСС).

ХАНИ ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГАНУУД

ВСРП-гэй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар һамгантаяа КПСС-эй Центральна Комитедэй уряалаар Советскэ Союзда амархаяа ерээд, августын 2-һоо 27 болотор байба.

Нүхэр Я. Кадар амаржа байха үедөө Литвагай ССР-тэ, Латвиин ССР-тэ ошожо, эдэ республикануудай хүтэлбэрилхы партийна хүдэлмэрилэгшэдтэй уулзаа, Клайпедын, Каунасай, Вильнюсэй, Ригын үзэсхэлэн һайхан газарнуудтайнь танилсаа.

Нүхэр Я. Кадар амаралтынгаа зарим хубиие Крымдэ үнгэргэхэ зуураа, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. В. Подгорнотой, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр А. Н. Косыгинтай хани ёһоор уулзаһан, хөөрэлдэһэн байна.

Эдэ хөөрэлдөөнүүдэй үедэ Советскэ Союзай ба Венгриин Арадай Республикын, КПСС ВСРП хоёрой хоорондохи хани барисаан ба харилсаа холбоое саашадань хүгжөөлгын асуудалнууд, тэрэшэлэн мүнөөнэй уласхоорондын политикын, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ. Һүүлэй үедэ хараалан бэелүүлһэн хэмжээ ябуулгануудайнь ашаар Варшавска договорой ба Экономическа Харилсан туһалалсалгын Соведэй эмхинүүдтэ хабаатай социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай хоорондын харилсаа холбоон улам үргэдөө гэжэ, тэрэшэлэн 1969 оной июньдэ болоһон Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй дүнгүүд дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэлые бүхижүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ удха шанартай байна гэжэ тэмдэглэгдээ.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар хараа бодолнуудайнгаа тон адли байһые дахинаа лаблан мэдүүлбэ.

Эдэ хөөрэлдөөнүүд үнэн зүрхэнэй, бата хани барисаанай оршон байдалда үнгэрөө.

Нүхэр Я. Кадар августын 27-до Эхэ орондоо бусаба. (ТАСС).

СССР-эй ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИ ЧЕХОСЛОВАКИ ОШОБО

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров түрүүтэй СССР-эй партийно-правительственна делегаци Словацка национальна восстаниин 25 жэлэй ойн һайндэртэ хабаадахын тула КПЧ-гэй ЦК-гай уряалаар Чехословакиин Социалис Республикада ошохоёо августын 27-до Москвагаа мордоо.

Тус делегацида КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, УССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. П. Ляшко, Нэгэдэхи украинска фронтын сэрэгүүдэй командалагша байһан, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, Советскэ Союзай маршал И. С. Конев, Нэгэдэхи украинска фронтын хоёрдохи агаарай армиин командалагша байһан, авиациин маршал С. А. Красовский, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ ЧССР-тэ байдаг элшэн сайд С. В. Червоненко гэгшэд ороно.

(ТАСС).

Союзуудай байшан соо баярай суглаан болоо

Августын 27-до Союзуудай байшангай Октябрьска зал соо болоһон Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэдэй баярай суглаан Словацка национальна восстаниин 25 жэлэй ойдо зорюулагдаа.

Суглаанда хабаадагшад ЧССР-һээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд Владимир Коуцкиие, холбооной секретарь Ладислав Сташко түрүүтэй Антифашис тэмсэлшэдэй словацка холбооной ЦК-гай делегациие, мүн бусад чехословак нүхэдые халуунаар амаршалба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Д. С. Полянский, гүрэнэй ба партийна мэдээжэ хүдэлмэрилэгшэд, совет сэрэгэй ударидагшад айлшадтай хамта президиумда һууба.

Тус суглаае Хани барисаанай совет бүлгэмүүдэй холбооной түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо В. И. Горшков нээгээ.

(ТАСС).

МОНГОЛ УРАН ЗОХЁОЛШОД ХАБАРОВСКДА

ХАБАРОВСК. (ТАСС). Мэдээжэ поэт, прозаик, Монголой Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретарь Д. Тарва түрүүтэй, Монголой Арадай Республикын литераторнуудай делегациие Алас-Дурна хизаарайхид хүндэмүүшээр угтаа. Эдэ айлшад августын 27-до Хабаровскын «Амуркабель» заводто ошоһон байна. Тус завод Монгол ороной предприятинууд болон барилгануудта продукци үнинһөө хойшо үгэжэ байдаг юм.

Халхын-Гол мүрэнэй оршондо японой империалистнуудые илаһаар 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан митинг энэ заводто болоо. Монголой поэдүүд өөһэдынгөө шүлэгүүдые хүдэлмэришэдтэ уншажа үгэбэ.

Аха дүү орондо зорюулагдаһан номой ба зурагуудай выставкэ хизаарай библиотекэ соо нээгдээ.

(ТАСС).

ЧЕХОСЛОВАКИИН ГРАЖДАНИНУУДЫЕ СССР-ЭЙ ОРДЕНУУДААР ШАГНАБА

Словацка национальна восстаниин үеэр бүгэдын дайсадта — немец-фашис булимтарагшадта эсэргүүсэн хамта тэмсэхэдээ онсо гайхамшаг габьяа, баатаршалга гаргаһанайнь түлөө чехословак хэдэн граждантнуудые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум 1969 оной августын 27-нойнгоо Указаар СССР-эй орденуудаар шагнаба.

Ленинэй орденоор Густав Гусаг, Ладислав Новомеский, Ян Шверма (наһа баранхай), Карол Шмидке (наһа баранхай) гэгшэд шагнагдаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай I шатын орденоор табан хүн, **Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай II шатын орденоор** 33 хүн шагнагдаа.

(ТАСС).

ПЛЕНУМ БОЛОБО

КПСС-эй Сэлэнгын райкомой пленум һаяхан боложо, эмхидхэлэй асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Һуралсалда ошохо болоһонтойнь дашарамдуулан, нүхэр В. Б. Базаровые партиин райкомой нэгэдэхи секретариин уялгаһаа пленум сүлөөлбэ.

КПСС-эй Сэлэнгын райкомой нэгэдэхи секретаряар нүхэр **В. С. Раднаев** һунгагдаа.

РОССИ ТАРЯАГАА ХУРЯАЖА БАЙНА

Россин Федерациин таряалан дээрэ хуряалгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байнхай. РСФСР-эй ЦСУ-гай мэдээнэй ёһоор, республикын колхозууд, совхозууд 1969 оной августын 25-най байдалаар 30,5 миллион гектар талмайн — бүхы таряалангай табанай хоёр хубиин ороохото, ороохо-бобово ургамалнуудые (кукурузагүйгөөр) хадаа. 22,6 миллион гектарай тарян сохигдожо абтаа.

Эндэхи механизаторнууд ерэхэ жэлэй ургасын үндэһэ һуури болохо намарай паар хахална. 6,3 миллион гектар иимэ паар хахалагдаа, энэнь түсэбэй 10 процент шахуу болоно. Республика дотор намарай тарилга улам үргэдхэжэ байнхай. 5,7 миллион гектарта гэхэ гү, али түсэблэгдэһэн талмайн дүрбэнэй нэгэ хубида намарай тарилга хэгдээ.

(ТАСС).

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ҮБҺЭ, НАБШАҺАТА ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЫН, СИЛОС ДАРАЛГЫН ХЭР ЗЭРГЭ ЯБАЖА БАЙҺАН ТУХАЙ

1969 оной августын 26-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Үбһэн бэлэдхэгдээ	Силос даргадаа	Набшаһата тэжээл бэлэдхэгдээ
Баргажанай	32	6	50
Бэшүүрэй	15	3	180
Зэдын	15	7	130
Яруунын	4	42	26
Баунтын	11	—	—
Захааминай	53	46	116
Загарайн	28	5	86
Кабанскын	47	26	—
Прибайкалиин	39	17	41
Хэжэнгын	14	10	75
Хяагтын	13	5	148
Мухар-Шэбэрэй	16	4	243
Сэлэнгын	20	2	145
Түнхэнэй	56	51	53
Ахын	45	—	—
Улаан-Үдын	24	2	284
Хориин	12	7	104
Хойто-Байгалай	115	—	—
Республика дотор бүхыдөө	23	13	119

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ТООСООН, ҺУНГАЛТА

Хүтэлбэрилхы партийна органуудай түлөөлэлгын болзорой дүүрэһэнтэй дашарамдуулан, энэ оной август-сентябрь һарануудта партиина бүлэгүүдэй коммунистнуудай, цехүүдэй партийна эхин организацинуудай тоосоото һунгалтын суглаануудые үнгэргэхэ гэжэ КПСС-эй обкомой бюро дээрэ шиидхэгдээ.

Байгша ондо партийна организацинуудай тоосоон ба һунгалта В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойе угтуулан, республикымнай ажалшадай табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь уридшалан дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байһаа сагта боложо үнгэргэгдэхэнь. Тиимэһээ тоосоото һунгалтын партийна суглаануудта КПСС-эй XXIII съездын хараалһан зорилгонуудай, В. И. Ленинэй алдарта ойдо абаһан социалис уялгануудай ямараар бэелүүлэгдэжэ байһаниинь гол анхаралда абтаха болоно. Тэрээнһээ гадна, зоной дунда үнгэргэгдэхэ соёл сурталай хүдэлмэри һайжаруулха тушаа, мүн партийна эхин организацинуудые бэхижүүлхэ, тэдэнэй үүргэ, харюусалта дээшэлүүлхэ талаар шухала асуудалнууд коммунистнуудай суглаануудта хэлсэгдэхэ байна.

Эдэ зүбшэгдэхэ асуудалнуудай зүбөөр табигдажа байһаниинь мүнөө үнгэргэгдэжэ байһан түрүүшын суглаануудһаа элирнэ. Олохон партийна эхин организацинууд суглаануудаа дээдэ хэмжээндэ үнгэргэнэ, тиигэжэ коммунистнууд партийна организацинингаа, тэрэнэй хүтэлбэрилхы органуудай ажал ябуулгые шүүмжэлхы ёһоор хаража, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлно. Коммунистнууд эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэрииe зоной дунда нүлөөтэйгөөр ябуулжа, энэ жэлэйнгээ түсэб, уялгануудые дүүргэхэ тухайгаа бодомжолно. Һаяын үдэрнүүдтэ Хэжэнгын совхозой партийна эхин организацинуудта, 1268-дахи автоколоннодо, мүн Баргажанай леспромхозой цехүүдэй партийна организацинуудта тоосоото һунгалтын суглаанууд һайнаар үнгэрөө. Хэжэнгын совхоздо үнгэргэгдэһэн суглаануудта коммунистнуудай 92 процентнь хабаадаһан. Тоосоото элидхэл зүбшэлгэдэ хабаадаһан коммунистнууд парткомой, зарим коммунистнуудай дутуу дунданууды, илангаяа малай тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриие муугаар эмхидхэжэ байһаниие шүүмжэлээ. Мүн политическэ хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ дутуу дунданuудай ехэ байһаниие тэмдэглэжэ, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха талаар тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаа.

Гэбэшье бусад партийна организацинуудта тоосоото һунгалтын суглаанууд бэлэдхэл муутайгаар үнгэргэгдэхэ ябадал гарана. Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай «Коммунизм» колхоздо, Борьёогой совхоздо партийна эхин организацинуудтань, бүлэгүүдтэнь тоосоо болон һунгалта үнгэргэгдэнгүйгөөр партийна суглаанууд болоһон байгаа. Гадна зарим партийна организацинуудай тоосоото һунгалтын суглаануудта коммунистнууд олоороо хабаадаагүй, энээнһээ болоно партийна бюрогой, секретарьнарай ударидажа байһан хүдэлмэридэ гүнзэгы сэгнэлтэ үгтэнэгүй.

В. И. Ленинэй алдарта ойе угтуулан, совет арадаймнай урда тон ехэ зорилгонууд табигданхай. Тиимэһээ партийна организацинууд партиингаа экономическа политикые бодотоор бэелүүлгэдэ онсо анхарха уялгатай. Промышленностьда болон транспортдо, барилгада, худалдаа наймаанай болон холбоо холбооной предприятинуудай партийна эхин организацинуудта үйлэдбэриин хүгжэлтэ, наукын туйлалтануудые нэбтэрүүлгэ, предприятинуудые олзотойгоор эрхилэлгэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэ, продукциин шанарые һайжаруулга гэхэ мэтэ асуудалнууд тоосоото һунгалтын суглаанууд дээрэ үргэнөөр харагдаха болоно.

Республикымнай олонхи предприятинууд түсэбөө амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Гэбэшье дутагдалнууд бии. Үнгэрһэн долоон һарын дүнгөөр бүхы предприятинуудай 30 процентнь гэхэ гү, али 61 предприяти продукци тушааха түсэбөө дүүргээгүй. Энээн дээрэһээ арба гаран миллион түхэригэй продукци гүрэндэ дутуу үгтөөд байна. Тиимэ предприятинуудай тоодо Улаан-Үдын шэлэй завод, мяха-консервын комбинат, Кировэй нэрэмжэтэ завод, Хёлгын оолон Сэлэнгын леспромхозууд, Татауровай заһабарилгын-механическа-комбинат, Хяагтын трикотажна фабрика болон бусадууд ороно. Тэрэшэлэн барилгын зарим предприятинууд түсэбөө дүүргэнэгүй.

Тоосоото һунгалтын суглаануудай үедэ эдэ предприятинуудай ямар ушарһаа гээгдэлдэ ороһоныонь шалтагааниие гүйсэдөөр элирүүлжэ, хэмжээнүүдые хараалха гээшэ тон шухала. Мүн колхоз, совхозуудай партийна организацинуудта тоосоо болон һунгалтын үнгэржэ байхада, ямар зорилго табигданаб гэбэл, КПСС-эй ЦК-гай 1968 оной октябриин Пленумэй, мүн хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар партиин хараалһан шухала шухала шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые хаража үзэхэ хэрэг болоно. Мүнөө жэлдэ сагай уларилай хэды бэрхэшээлтэй байгаашье һаань, хүдөө ажахымнай хүдэлмэрилэгшэд мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдалгаар хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргээ. Тиигэбэшье, зарим аймагуудта, колхоз, совхозуудта хүдөө ажахын продукцинуудые элбэгжүүлхэ талаар бага хүдэлмэри ябуулагдана. Илангаяа Баргажанай, Бауунтын, Зэдын, Хяагтын, Сэлэнгын, Түнхэнэй аймагууд гүрэндэ һү тушааха түсэбөө дүүргээгүй. Хоринин, Хэжэнгын аймагууд мяха багаар худалдаа. Зарим ажахынууд хонин һүргөө олошоруулнагүй, ниитын малда тэжээл бэлэдхэлгые, таряа хурялгые хангалтагүйгөөр эмхидхэнэ.

Колхоз, совхозуудай тоосоото һунгалтын партийна суглаанууд хүдөө ажахын хүгжэлтын шухала асуудалые шиидхэхэ, илангаяа мүнөө жэлэй онсо илгаае хаража, ниитын малда элбэг тэжээл бэлэдхэхэ, намартаа малые һайнаар бэлшээн таргалуулха, мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбые хангахын, малай тоо толгойе бүрин бүтэн ондо оруулхын тулада бүхы коммунистнуудай хүсые зорюулха ёһотой. Эдэ асуудалнуудай шиидхэгдэхын хажуугаар ажахынуудта экономическа хүдэлмэриие һайжаруулха, мал ажал болон таряан ажахые үргэлжэдэнь олошоруулга үргэнөөр хэрэглэхэ, хүдэлмэриин түлөөһые гурим шуулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые олзо доходтой болгохо гээшэ партийна организацинуудай шухала зорилго мүн.

Институт, техникумүүд болон һургуулинуудта байдаг коммунистнууд һуралсалай-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэхэ, шадабари мэргэжэлтэй кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ анхарха зэргэтэй.

КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдтэ коммунистнуудые идейно-политическэ талаарнь хүмүүжүүлхэ тушаа тодорхой зорилгонууд хараалагдаа һэн. Ганцахан коммунистнуудай дунда бэшэ, мүн ажалшан зоной дунда соёл сурталай хүдэлмэри үргэнөөр эмхидхэхэ гээшэмнай партийна организаци бүхэнэй ажал ябуулгада ехэхэн удха шанартай.

Тоосоото һунгалтын суглаануудта партийна организацинуудые бэлдэхэ, кадрнуудые зүбөөр хуһаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ, партийна шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ, партиин зэргэдэ түрүүшүүлые олоорнь жагсааха тухай хэлсэгдэхэ ёһотой. Энэ талаар һайн жэшээнүүднье бии. КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, олонхи партийна эхин организацинууд коммунистнуудай үүргэ дээшэлүүлхэ, эмхинүүдээ бэхижүүлхэ талаар горитой хүдэлмэри эмхидхэдэг болонхой. Тиигэбэшье һаа, зарим партийна организацинуудай алдуу эндүүнүүдые гаргадаг ушарые, коллективүүдтээ нүлөө багатайгаар ажалаа эрхилдэг байдалые хэлэнгүй гарахын арга гүй. Жэшээлхэдэ, Прибайкалиин, Улаан-Үдын, Бэшүүрэй, Кабанскын аймагуудай колхоз, совхозуудта түрүү малшад партида үсөөн абтана. «Первомайский» болон Загастайн совхозуудта партиин доторой журам наринаар сахигданагүй. Коммунистнуудай дундаһаа журамгүй ябадал гаргагдадаг, партийна шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые муусa хинан шалгадаг ябадал бусад зарим партийна организацинуудташье үзэгдэнэ.

Партийна эхин организацинуудай тоосоото һунгалтын суглаануудай ямар хэмжээндэ үнгэргэгдэхэнь бэлэдхэл дээрэһээ харагдахань мэдээжэ. Энээнэй шухала талань гэхэдэ, суглаанай элидхэлнүүд һайнаар бэлдэгдэхэ ёһотой. Хэрбээ суглаануудта гүнзэгы удхатай, партийна эхин организациин ажал ябуулгые һайнаар харуулһан тоосоото элидхэл шагнагдаа һаа, коммунистнууд тэрэниие зүбшэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха байна. Тоосоото элидхэлнүүдтэ партийна организацинуудай ажахын болон культурна байгуулалтын, эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэридэ ямар арга методуудые хэрэглэдэг, коммунистнуудай үүргые дээшэлүүлхын түлөө парторганизациин юу хэһэн тухайнь гүнзэгыгөөр харуулха.

Иимэ асуудалнууд харагдахадаа, мүн лэ бүхы коммунистнуудые тоосоото һунгалтын суглаанда хабаадуулха, тэрэниие ямар үдэр зарлагдаха тухайнь саг соогоо дуулгагдаха ушартай. Суглаанай боложо байхада, партиин гурим наринаар сахигдаха, тэрээндэ коммунист бүхэн өөһэдынгөө һанамжа дурадхалые хэлэхэ, шүүмжэлэл хэхэ арга олгохо хэрэгтэй. Тоосоото элидхэл зүбшэлгэдэ коммунистнуудай олоороо хабаадаа һаань, партийна организациин ажал ябуулгада байһан дутагдалнууд бүрин элирүүлэгдэжэ, тодорхой шиидхэбэринүүд абтаха байна бшуу.

Зүгөөр партийна организацинуудые, коммунистнуудай ажал хэрэгые шадамар бэрхэ хүнэй ударидажа байхада, хүдэлмэринь эмхитэйгээр, зондо нүлөөтэйгөөр ябуулагдана. Тиимэһээл партиин эхин эмхинүүдтэ секретарьнарые һунгахадаа, коммунист, бүхэн харюусалгатайгаар хандаха болоно. Тоосоото һунгалтын суглаан гээшэ партийна организацинуудай хүтэлбэрилхы органуудые, секретарииe һунгалгада харюусалгатайгаар хандаха зэргэтэй. Политическэ талаараа бэлэдхэлтэй, ажалаа хүтэлжэ шадаха, эдэбхи үүсхэлтэй коммунистнууд хүтэлбэрилхы органуудта һунгагдаха байһаниинь ойлгосотой aаб даа.

Партийна эхин организацинуудай тоосоото һунгалтын суглаануудые саг болзор соонь, эмхитэйгээр үнгэргэхэ талаар партиин райкомууд, КПСС-эй Улаан-Үдын горком ехэ харюусалга бэе дээрээ даажа абана. Партиин эмхинүүдтэ суглаануудые бэлдэхэ, үнгэргэхэ хэрэгтэнь партийна органууд бодото туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

Партийна эхин организацинуудай тоосоон ба һунгалта партиин эмхинүүдые саашадань бэхижүүлжэ, В. И. Ленинэй алдарта ойдо абтаһан социалис уялгануудые, табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые улам бадараахань дамжаггүй.

А. БАРДОНОВ,
КПСС-эй обкомой партийна-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша.

КРАСНОДАРАЙ. Краснодарай хүдөө ... шэнжэлэлгын инстит... гогдоһон «безостая-1» ... рай суута шэнисэ. ... олон хизаар нютагууд... саанашье энэ сорт үн... са үгэдэг. Академик ... ненко энэ сортын ... шэнжэлжэ үргэлжэ... жэлэй саана энэ ... хоёр сорт — «авро... гэһэн сортнууд гүр... жэлгын газарнууд... һан байна. Эдэ сор... тая-1» гэһэн сортһо... үшөө үлүү. Ороһо... һолосмогынь хэбтэ...

Зураг дээрэ: акад... Лукьяненкын бии бо... ра» гэжэ шэнэ сорты... нисэ.

ТАСС-ай фо...

ШЭНЭ ГЭРНҮҮД БОДОН...

Үдэр хоногой ошохо тума үндэр сагаан гэрнүүд Үдын урда бэедэ ербын бодожо, хүн бүхэнэй сэдьхэл зүрхэ баясуулна.

Үргэн уужам В. Терешковагай үйлсөөр, сэсэг ногоогоор шэмэглэгдэһэн Карл-Марксын бульвараар үнгэрыт! Һүүлшын үедэ эндэ баригдаһан, нооһо сэбэрлэн угааха фабрикын, «Дружба» кинотеатрай, совет эмхи зургаануудай байшангуудые харахадаа урмашан баясадаг гээшэбли.

Теэд үдэр хоногой үнгэрхэ тудам эндэ барилгын эршэ улам шангадана. Һара бүри байрын шэнэ гэрнүүд, үхибүүдэй ясли-саадай байшангууд баригдажа, ашаглалгада тушаагдана. Буряадай барилгын управлениин 1-хи, 7-хи СМУ-гай барилгашад түргэнөөр, һайн шанартайгаар барилга хэхэ гэжэ нилээд ехэ оролдолго гаргадаг.

Байгша он соо эдэнэр үхибүүдэй байха гурбан саадай, студентнүүдэй байрлаха хамтын гэрэй, 964 үхибүүдэй орохо дунда һургуулиин байшан, 42669 дүрбэлжэн метр байрын гэрнүүдые барижа, ашаглалгада тушааха гэһэн зорилго урдаа табиһан юм. Иимэ ехэ барилга хэхын тула нилээд ехэ оролдолго, шадабари хэрэгтэй. Мүн лэ ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, эдэбхитэйгээр ажаллаха шухала.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн зорилготой барилгашад социалис мүрысөөндэ оролсонхой. Барилгашад байгша оной түрүүшын хахад соо гэмгүй ажаллажа, бараг амжалта туйлаа. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэри 103,3 процентдэ хүргэгдөө. Тиин барилгын хүдэлмэри нёдондо жэлэйхиһээ аяар 38 процентээр дээшэлбэ.

Коммунист Александр Алексеевич Лебедевэй даадаг 7-хи СМУ-гай барилгашад хахад жэлэйнгээ даабари 11 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байна. Тиихэдэ ажалайнгаа бүтээсэ 5,6 процентээр дээшэлүүлжэ, салин хүлһэнэй фондын 16300 түхэриг арьбалагдаба.

Энэ управлениин ажалшад оньһон техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха хэрэгтэ ехэхэн анхарал табина. Тэрэнэй ашаар эдэнэр барилга-хабсаралгын өөрынь үниые 100 мянган түхэри... лаа.

Партийна эхин ... дэлмэришэдые хүм... рэгтэ ехэхэн анха... циалис мүрысөөнэ... ри согсолон гарга... зэргэдэ гараһан ... олоной анхаралда т... гэн шангаар ү... Техническэ һайн ... лохын тула барил... оролдодог. Байгша ... рилгашад мэргэжэ... хээ һураа. 46 бар... дохи мэргэжэл шуд...

Эрдэни Очиров... даадаг 1-хи СМУ-... мүн лэ Октябрьск... рилга хэнэ. Эдэнэр ... барилгын материал... тэ баһал гол анха... даг. Тиин байгша о... хахад соо 114 мя... нисэ арьбалаа. ... барилгын мостопо... шад 15 тонно мет... метр модо, 10638 ... рилгын материал ... на. Эдэ бүгэдые ... баясамаар.

Д. КО...

ЛУГОВОДОЙ ЗВЕНОДО

Үдын совхозой гурбадахи отделениин луговод Ринчин-Доржо Малановай үбһэ хуряадаг звено Хара-Хужар гэжэ газарта 12 гектар сабшалангай талмайһаа 120 центнер үбһэ сабшаад, һайн шанартайгаар һүрилжэ дүүргэбэ.

Энэ звеногой гэшүүд хура бороотой үдэрнүүдтэ набшаһата тэжээл бэлэдхэдэг ю... раар үбһэ сабша... гаар бэлэдхэһэн ... набша намаагаа ха...

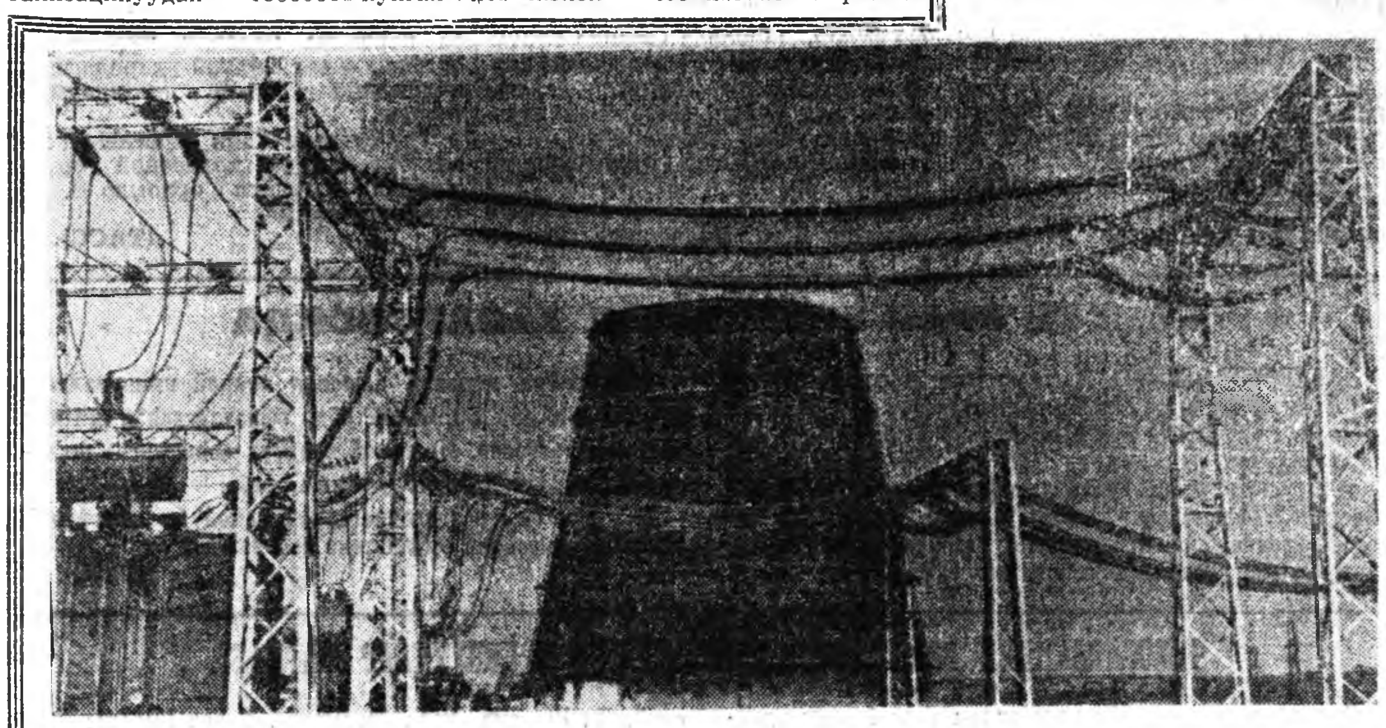
Мүнөө энэ звено... хай гэжэ газарта ү... зөөжэ ошонхой.

Б. ЛА...

Хори.

ЭЛЕКТРЫН ГАЛАЙ ЭЛШЭ БАДАРУУЛАГШАД

ФОТОРЕПОРТА...

Улаан-Үдын ТЭЦ-эй хүдэлмэришэд жэлэй эхинһээ хойшо эмхитэй һайнаар ажаллана. Эдэнэр В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсахадаа нүүрһэ арьбалжа, электрын элшэ хүсэ түсэбһөө гадуур ехээр үйлэдбэрилхэ гол зорилго урдаа табинхай. Тэдэнэр хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ байна. Байгша оной долоо һарын түсэбһөө гадуур таба миллион 180 мянган киловатт-час электроэнерги республикынгаа арадай ажахын хэрэглэмжэдэ үгөө. Энэ үе соо 2.341 тонно түлишэ (нүүрһэн) арьбалагдаа. Иимэ хэмжээнэй нүүрһэн дээрэ тус предприяти гурбан сүүдхэ соо хүдэлхэ аргатай.

Эдэ бүгэдэ—ТЭЦ-эй хүдэлмэришэдэй оролдосото ажалай үрэ дүн. Оньһон техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, үйлэдбэриингөө хамаг арга боломжо зүбөөр хэрэглэнэ.

Үбэлэй үедэ бүри амжалтатайгаар хүдэлхын тула Улаан-Үдын ТЭЦ-эй хүдэлмэришэд эдэ үдэрнүүдтэ ехэ бэлэдхэл хэжэ байна. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойн дүхэлхэ бүри тус предприятиин хүдэлмэришэн бүхэн абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхын түлөө хаба шадалаа харуулна. Һара, квартал бүридэ даабаряа холо үлүүлэн дүүргэгшэдэй тоо улам олошорно. ТЭЦ-эй үйлэдбэриин гол участогуудта ажалладаг нүхэд Киселев, Топилин гэгшэдэй даадаг хүдэлмэришэдэй коллективүүд түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Завод, фабрикануудта зайн гал үгэдэг ТЭЦ-эй гол подстанци. 2. ТЭЦ-эй эрхим слесарь Иван Хижняков ажалдаа.

П. БУРМАКИНАЙ фототекст.

КОЛХОЗНО БАЙГУУЛАЛТА—СОЦИАЛИЗМ...

Колхозууд—совет социалис байгуулалтын таһаршагүй нэгэ хубинь мүн. Тэдэниие эмхидхэлгэ ба бэхижүүлэн хүгжөөлгэ хадаа В. И. Ленинэй кооперативна түсэбэй бодото бэелэл болоно. Хамтын ажал гээшэ бодото дээрээ бэелүүлэгдэмээр, эгээл тааруу, олонитэ таряашадта ойлгогдосотой, социализмда орохо зам мүн гэжэ Ленин зааһан юм. Хүдөө тосхондохи социализм хадаа нэн түрүүн Ленинэй кооперативна түсэбэй бодото дээрэ бэелүүлэгдэһэн колхозно байгуулалта болоно.

Хүдөө нютагуудай революционно ёһоор шэнэдхэгдэн хубилгагдаха үе соогуур колхозно байгуулалта мүндэлһэн гээшэ. Хүдөө ажахые бүхыдэнь хамтын ажалда оруулһанай ашаар дарлагша анги—нюдарган баяшуул усадхагдаһан байна. Имагтал хамжан ажаллаһанай ашаар манай ороной эгээл олон ажалша анги —таряашад үгытэй ядуу үмсын ажалһаа ниитын, колхозно, социалис ажахын замда шэлжэн орожо шадаа. 1927 ондо орон доторнай 23,7 миллион үгытэй, дунда шадалтай таряашадай ажахы байһан. Мүнөө үедэ 35.600 колхоз тоологдоно.

I.

Колхозууд таряашадай социально-экономическа эмхи болоно. Социализм байгуулгын үедэ үмсын ажалтан һайн дураараа хамтаржа, артелиин үйлэдбэриин ашаг урые дээшэлүүлээ, колхозникуудай байдал һуудал материальна талаараа һайжаран бэхижээ.

Социалис ёһоор хамжан ажаллаха предприятиин бүхы эрилтэнүүдые хангаха экономическа арга боломжын хангагдаһан хойно колхозно байгуулалта аша үрэеэ гүйсэд дүүрэнээр харуулжа шадаха байһаниинь дүй дүршэл гэршэлжэ үгэнэ. Энэ ушарта хамтын ажалтай болоһон таряашадай үйлэдбэридэхи харилсаан болодог колхозно байгуулалтын онсо илгаае анхаралдаа абаха тон шухала. Манай орон дотор үйлэдбэриин шухала хэрэгсэл дээрэ гол һуури эзэлдэг социалис зөөридэ колхозно байгуулалта үндэһэлдэг гээшэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин гол баялиг — газарые түлөөһэгүйгөөр ашаглаха ушар энэ харилсаанда гол үүргэ дүүргэнэ. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин бусад гол хэрэгсэлэй талаар кооперативна ба коллективна зөөри баһал ехэ үүргэ дүүргэдэг байна.

Хамтын ажалда олонитэ ажалша таряашадые хабаадуулга, хүдөө ажахын артельнүүдые эмхидхэлгэ хадаа колхозно байгуулалтын гол хубинь боложо үгэһэн гээшэ. Таряашадые хамтаруулан, тэдэниие социализм байгуулгада хабаадуулха талаар Ленинэй тодорхойлһон арга зам—колхозууд—таряашадта коммунизмын һургуули болонхой.

Колхозно байгуулалтын бэхижэхэтэй хамта артельнүүд хүдөө ажахын гол хүсэн болоо. Хамтын ажалай эгээл дэлгэрэнги формо байһан тула артельнүүд социализмын үедэ хүдөө нютагай гол хэрэгсэлнүүдые ашаглаха эмхидхэхы арга нүхэсэл мүн. Хүдөө ажахые индустриализацилгада колхозууд үргэн зам нээжэ үгэнэ: оньһожоруулга, электрификацилга ба химизацилгада социалис ёһоор колхозуудай үргэдэн хүгжэхэ таатай зохид арга боломжо бии болгогдоо. Энэ арга зам колхозуудай ниитын фондынуудые байгуулгаар хангагдана. Колхозуудай үйлэдбэриин гол фондынууд (малыень оруулалсан) 1928 оной эсэстэ сасуулагдамал сэнгээр 0,2 миллиард түхэриг, 1940 ондо—7,1, 1967 ондо—35,9 миллиард түхэриг байһан.

Колхозууд хадаа таряашадай ниитын ба хубиин аша туһые зүбөөр тааруулан зохилдуулха, ниитын ехэ үйлэдбэриие колхозникуудай булын зарим эрилтые хангаха ёһотой хубиин ажахытай тааралдуулха арга олгоно. Ажал хэхэ артельнэ гурим хадаа хүдөө тосхоной материальна, финансова арга боломжые гүйсэд дүүрэнээр ашаглаха хэрэгтэ туһална. Тиин колхозуудта ниитын үйлэдбэриин продукци колхозник бүхэнэй хэһэн ажалайнь хэмжээгээр хубаарилагдана.

Хубиин зөөриие хамтадхан, дарлан мүлжэгшэдые үгы хэжэ, колхозой өөрынь мүнгэ зөөриин нөөсөөр, мүн гүрэнэй капитальна һомололгоор кооперативно-колхозно зөөри байгуулагдаһан гээшэ. Таряашадые хамтын ажалтай болгоһоной һүүлээр колхозуудай экономико ниатал өөһэдынь нөөсэ ба гүрэнэй тэдхэмжын ашаар хүгжөөгдэнэ. Колхозууд хадаа баһал совхозууд шэнги социалис предприятинууд мүн. Тэдэнэй хоорондо адлирхуу юумэн олон. Гэбэшье ниитын зөөриин шэнжэдэ хабаатай үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдэй бүридэлэй хэмжээгээр, хүтэлбэриин эмхидхэлээр, ажалай түлөөһөөр, олзо доходой хубаари ба хэрэглэмжээр илгаатай.

Хүдөө тосхонуудай социалис ажахыда шэлжэн оролго хадаа тэдэнэй экономическа ба социальна харилсаанда, мүн таряашадай бүхы ажабайдалда агууехэ революци болоһон. Экономикын талаһаа абажа хараха болоо һаа, колхозно байгуулалта томо үйлэдбэриин бүхы һайн талые социализмын аша туһада табна. Хүдөө ажахын үйлэдбэриие туйлай ехэ ашаг үрэтэй болгохо арга боломжо колхозууд олгоо. Социальна талаһаань хараха болоо һаа, колхозно байгуулалтын илалта ажалша таряашадые нюдарган баяшуулай дарлалта, мүлжэлгэһөө сүлөөлһэн байна. Иигэжэ хото болон хүдөө нютагуудта ниитын социалис харилсаанай нэгэ гурим байгуулагдаһан, ангинуудай илгаа усадхаха, хото болон хүдөө тосхонуудые бэе бэедэнь дүтэлүүлхэ замда шухала алхам хэгдэһэн гээшэ.

Нэгэдэхеэр, хүдөө ажахын үйлэдбэри шууд ехээр хүгжэжэ, хамтадхагдаа. Тиин промышленностьда фабрика, заводуудтал адли колхоз, совхозууд шухала үүргэ дүүргэнэ. Эдэ ажахынуудай байгуулагдаһанай ашаар хүдөө нютагуудай үйлэдбэри социалис түхэлэй томо предприятинуудта түшэглэдэг болонхой.

Хоёрдохёор, хүдөө нютагуудай хүн зон таруу һуудалаа орхижо, томодхогдоһон, болбосон түхэлтэй тосхонуудта ажаһууна.

Гурбадахяар, колхоз, совхозуудай эмхидхэгдэжэ эхилһээр, хүдөө нютагуудта культурно-ажаһуудалай барилга үргэнөөр эрхилэгдэнэ, тосхон һууринууд городой түхэлтэй боложо захалаа.

Хүдөө нютагуудай хүн зоншье хубиланхай. Ажалай эмхидхэл ба хубаарил, тусхай шэглэлээр мэргэжэлгэ хүдөө ажахын ба промышленностиин ажалые хоорондонь дүтэрхы болгоно. Совет засагай найдамтай түшэг тулгуури — колхозно таряашад урган гараа.

Социалис хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөлгэ хүдэлмэришэн анги ба таряашад хоёрой хани барисаа бэхижүүлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэнэ. Колхозуудай байгуулагдаагүй байхада, хүдөөдэ хубиин зөөри үйлэдбэриин зорилго тодорхойлдог байһан шуу. Хубиин зөөри дээрэ ами амяа хараһан таряашад хүдэлмэришэн ангитай холбоо барисаатай боложо шадахагүй байһаниинь мэдээжэ.

Хүдөө тосхониие социалис ёһоор шэнэдхэн хубилгаха талаар партиин бүхы үүсхэлые хүдэлмэришэн ангиин бүрин дэмжэһэнэй ашаар колхозно байгуулалта батажан бэхижээ. Хүдөө нютагуудта социалис байгуулалтын бэхижэхэтэй хамта хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөлгэдэ, манай ороной социально-экономическа гол шухала зорилгонуудые шиидхэлгэдэ хүдэлмэришэн ангиин гол үүргэ улам ехээр дээшэлһэн байха юм.

II.

Таряашадай жэжэ ба капиталис томо ажахынуудһаа ондоо илгаань гэхэдэ, үйлэдбэриин зэр зэмсэг ба хэрэгсэлэй талаар ниитын зөөри колхоз, совхозуудай экономическа үндэһэ һуури болоно. Тэрэнэй ашаар хүнии хүнэй дарлан мүлжэхэ, үрдилдэхэ ушар усадхагданхай. Эндэ хэһэн ажалай зэргээр хубаари хэхэ ёһо гурим хадаа ниитын үйлэдбэри хүгжөөхэ хэрэгтэ хүсэ ехэтэй нүхэсэл болодог гээшэ.

Үмсын жэжэ ажахыһаа колхоз, совхозуудай үшөө нэгэ һайн юумэнь гэхэдэ, экономико, үйлэдбэриинь хэм хэмжээн тон ехэ. Колхоз, совхозуудай ажахын томо байха бүри шэнэ машина, техникэ хэрэглэжэ, газараа улам һайнаар ашаглаха, үйлэдбэрээ бүхы талаһаань ашаг үрэ ехэтэй болгохо захагүй арга зам нээгдэнэ бшуу. 1968 оной эхеэр оронoймнай хүдөө ажахыда 1 миллион 739 мянган трактор, таряа хуряадаг 553 мянган комбайн, ашаанай 1 миллионһоо дээшэ машина, мүнөө үеын бусад олон техникэ ашаглагдажа байһан. Колхоз, совхозуудта электрын элшэ хүсөөр хэгдэдэг ажалые революциин урда тээхи Россиитай жэшэбэл, 16 дахин ехэ болонхой.

Үйлэдбэрилэгдэһэн продукциинь үнэтэй сэнгээр худалдадаг ушар колхозуудай үшөө нэгэ онсо илгаань болоно. Революциин урда тээхи хүдөө нютагуудай бүхы ... хынуудайхитай ж... хозуудай продукци ... хин үнэтэйгөөр худ... зуураа ороһо таряа... дахин, мяхан—гурб... дээгүүр. Һүүлэй үе... ажалай бүтээсэ жэл ... тээ дээшэлнэ.

Колхозой үйлэдбэри... жэ бата һууритай ... һээ ажахынь, мүн ... шье олзо доход улам ... саажа тоолоходо, колх... та хэрэглэмжын шии... 1966 ондо үгтэһэн (... бүүдтэй эхэнүүдтэ ү... түлөөһэгүй һуралса... хангалга, социально-... галга оруулалсан) ту... гэлэлтэ ажал хэдэг ... абажа 1913 онойхи... таби шахуу дахин ... юм.

Колхозой нэгэ үр... вой олзо доход дунд... соо 1—1,3 мянган ту...

Ниитын ажахыһаа ... абадаг мүнгэн ба нат... түргөөр ургажа байна... дэнэй ажалай түлөөһ... хүдэлмэришэд болон ... хида дүтэрхы боложо ... колхозуудта ажалай т... хүдэлмэриин нормын ... дай хүдэлмэришэдэй... шээр лаб түлэгдэнэ.

Хэнэйшье мэдэһээ...

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

АЖАЛДАА ТҮРҮҮ, НҮХЭДТӨӨ ТУҺАТАЙ

бэдэ таатай зохид, гоё зубсаһа эсхэжэ оёхо гээ ... ые бэлэн хэрэг бэшэ. Энээнине бэелүүлхын ... эд олон жэлэй дүй дүр ... хай һургуули шудалха ... байдаг. Уран гоёор хуб ... Улаан-Үдын «Инд ... гэдэлэй оёдолой фабри ... юм. Тэдэнэй нэгэн — Ва ... Александрович Лошкарев. ... тус фабрикада хори гаран жэл таһалгаряагүй ажаллажа, дүй дүршэлөөр нилээд баяжанхай. Тиимэһээ үдэр бүриингөө даабарие хододоо һайн шанартайгаар, үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай юм.

— Манай Вася юрэдөө хүиэй хойно яашье орохогүй. Һаяшаг табан жэлэйнгээ түсэбые дүүргээд, 1970 онойнгоо түсэбөөр ажаллажа эхилээ. Гайхалтайл хүдэлмэришэ, шуран бэрхэ хүн даа, —гэжэ хамта хүдэлдэг нүхэдынь нэгэн дуугаар магтана.

Тиигэншьегүй яахаб. Һайн хүн хододоол магтуулжа ябадаг шуу.

Коммунис ажалай ударник Василий Александрович гансашье түсэб даабаряа хараад һуудаггүй, залуушуулые өөрынгөө хүнгэн бэшэ мэргэжэлдэ һургахын тула оролдодог байна. Нёдондо жэл залуу басагад Валентина Горшева, Любовь Подакова, Адем Иванова гэгшэдтэ али болохоор туһалалсажа, зүбшэл заабари үгэжэ, түрүү дүй дүршэлдөө һургаһан бэлэй. Мүнөө эдэнь өөрынгөө багша Василий Александровичһаа дутуугүй, үдэрэйнгөө даабари дүүргэдэг болонхойнууд юм.

В. А. Лошкарев агууехэ вождь Ильичэйнгээ ойн ехэ һайндэрые эрхим амжалтаар угтахын түлөө улам эршэтэйгээр ажаллана.

Н. ХАЗАГАЕВ.

САГ СООНЬ ХАРЮУСАДАГГҮЙ БАЙБА

...дай бэшэгүүдтэ анха... хандадаг болохо тушаа ... Центральна Комитет ... тогтоол абаһан байна. ... ээ ажалшадай мэдүүлгэ, дурадхал болон бэ... анхаралтайгаарханда... эзэдтэ саг сооһь харюу үгэжэ байха ёһотой. ... котын худалдаа най... предприятинууд болон ... эдеэ хоолой газарнуудта ... орохон мэдүүлгэ, гом... хэр саг соо... байһые хаража үзэбэ. ... котын Советскэ районой ... комитет Зүүн ... уһан замай управле... хүдэлмэришэдэй столово, ма... хүдэлмэрилэгшэд ... зүгһөө орохон бэшэг, ... ямараар харюу... һаяхан шалгажа ... байна. Эндэхи ОРС-ын директор ажалшадай зүгһөө ороһон бэшэг, мэдүүлгэнүүдые бүридхэлдэ абаха журналшьегүй байба. Хэды бэшэг, гомдолнуудай ороһыень мэдэхын аргагүй. ОРС-ын директор В. И. Вайнштейн шалгагшадта хоёр бэшэг харуулһан байна. Тэдэнь Моисеенко, Попова, Кожевников гэгшэдэй «Правда Бурятии» газетэдэ бэшэһэн гомдолнууд хэмжээ абахын тула эндэ эльгээгдэһэн байба. Бэшэгэй автор Моисеенко Тулунжа тосхоной юһэдэхи магазинай наймаалагшад зоной эрилтэдэ хайшан хэрэгээр хандана гэжэ бэшэһэн байгаа. Нүгөөдүүлынь 11-дэхи магазинда һүтоһоной, тамхи, зуруулай үгы байдаг тухай бэшээ. ОРС-ын директор эдэ бэшэгүүдтэ саг соонь харюусаа гү? Үгы. Түрүүшынь бэшэг үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 22-то, хоёрдохинь байгша оной январиин 16-да абтаһан байба. Эдэ бэшэгүүдые хоёр һара 21 хоногой туршада нүхэр Вайнштейн стол соогоо даража, удаань харюу үгэһэн байха юм. Ажалшадай мэдүүлгэ, дурадхалда иимээр хандахадань, магазин, столоводонь ямар гурим байхаб, хэрэгтэй эд бараан саг дарыдаа асарагдахаб. Лесной үйлсэдэхи тус ОРС-ын эдеэ хоолой магазинай гомдол, дурадхалай дэбтэр хэдэн жэлэй шэнэлэгдээгүй, хирэ тооһондо дарагдашаһан байба. Тэрэ дэбтэр 1967 онһоо эхилэгдэһэн. Зүгөөр үнгэрһэн энэ үе соо хүн зоной дурадхал, гомдолдо нэгэшье харюу үгтөөгүй байһаниинь элирүүлэгдээ. Магазинине даагша В. С. Борисова гомдол, дурадхалай дэбтэрэй бииие мэдэдэггүй байба. Мүн ОРС-ын нэгэдэхи столовын эдеэ хоолойнь шанарай муу бэлдэгдэдэг, эдеэнэйнь үсөөн тухай хэдэн гомдол ороһон байгаа. Байгша оной апрелиин 26-да хэдэн хүн столовын хүдэлмэришэдэй хэрзэгы заншатайгаар хандадаг болоһон тухай бэшэһэн юм. Июниин 5-най үдэр эндэ эдеэлхээ ерэһэн бүлэг ажалшад гомдол бэшэхэдээ, шүлэн соонь элһэн, капустатай мяхан соонь лапша, горохшье бии байба гэжэ бэшэһэн байгаа. Энээнһээ гадна, столоводо хоол барихала орогшод архи асаржа ууна гэхэ мэтэ гомдолнууд олон. Столовын хүдэлмэрилэгшэд Т. М. Леонова, Л. В. Щеглова гэгшэд эдэ гомдолнуудта харюу үгэхэ уялгаяа мэдээгүй байһаниинь гайхалтай. Дээрэ дурсагдаһан ОРС-ын хүтэлбэрилэгшэд саашадаа ажалшадай бэшэһэн гомдол, дурадхалнуудта магазин, столовонуудайнгаа саг соонь харюусадаг болохо талаар шухала хэмжээ абаха ёһотой.

К. ДИМОВ.

...ЯРАЙ СУГЛААН БОЛОБО

...аймагай түб Хэрэндэ ... райкомай лекционно зал ... кинегой 50 жэлэй ойн ... зорюулагдаһан баярай ... үнгэргэгдэбэ. Эндэ нэн ... КПСС-эй райкомой аги... пропагандын таһагые ... Г. Шаглаев «Совет ки... 50 жэлэй ой» гэ... хэһэн байна. ... аймагай кинофика... хүдэлмэрилэгшэд республи... дэгэрһэн социалис мү... оролсожо, горитой... туйлаһандаа, хоёр... вээлжэ, Буряадай Министрнүүдэй Соведэй ... кинофикациин управ... Хүндэлэлэй грамотаар. ... мүнгэн шангаар шагнагдаһан байна. Гадна, дээрэ дурсагдагша аймагай кинофикациин хүдэлмэрилэгшэдэй 16 хүниинь коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Ажалдаа амжалта туйладаг үнинэй киномеханигууд И. А. Рухлятьев, П. Е. Зарбуев, кинотеатрай кассир З. В. Намжиева болон бусад олон тоото түрүүшүүл КПСС-эй райкомой, аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаһан байна.

Удаань тус суглаанда хабаадагшад кино, концерт хаража һонирхоо.

Л. ТАПХАЕВ.

Түнхэн.

ТОЛИЛОГДООГҮЙ БЭШЭГЭЙ МҮРӨӨР

...УБӨӨР ШИИДХЭГДЭЭ

...Жэрэмэй техническэ ... училищи дүүргээд, ...лгын туршалга-үйлэд... ажаллажа бай... энэ ажахыһаа ... өшөө һэмди. Тэндэ ... байһадамнай, училищиин ... эльгээһэн ажахынуудтаа ... хүнүүдтэ хахад жэ... халаанайнь даабари ... гэһэн тусхай заабари ... хэлэдэг һэн. Зүгөөр ... Баранов Перевалов хоёр ... ажахыда ерээд хүдэлжэ ... тухай Ивалгын ... үйлэдбэриин ажахын ... бэшэг эльгээһэн бай... тэндэһээ харюу хү... «Буряад үнэн» ... редакцида хандаба гээшэ... асуудалыемнай зүб тээ... үгэхыетнай гүй... тэдэнэр бэшэһэн бай... асуудалаар хэмжээ ... тула тэдэнэй бэшэгые ... ажахын хүдэлмэришэдэй профсоюзай Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай комитедэй түрүүлэгшэдэ эльгээһэн байгаабди.

Тэндэһээ һаяхан иимэ удхатай харюу абтаа: Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахыда механизаторнуудаар ажаллажа байһан Баранов Перевалов хоёр зүб асуудал табина. Мүнөө тус ажахын дирекци училищи дүүргэһэн Баранов Перевалов хоёрой ажалладаг гурбадахи отделениин хүтэлбэрилэгшэдтэ 1968 оной октябриин 20-һоо байгша оной апрелиин 28 болотор үдэр бүриинь даабари 20 процентээр доошолуулжа, энэ үе соо ажаллаһан үдэрнүүдыень түлэхэ гэһэн захиралта үгэһэн байна. Мүн мэдүүлгэ барилгашадта энээн тухай дуулгагданхай гэжэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай комитедэй түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ нүхэр Беликова манай редакцида һаяхан мэдээсэһэн байна.

Гончик Бимбаевич Майдоров Хяагтын аймагай «Дружба» колхоздо хонишоноор ажаллана. Нёдондо 100 эхэ хонин бүриһөө 89 хурьга абажа, уялга даабаряа холо үлүүлэн дүүргээ. Энэ жэлдэ отарынхид зуун хонин бүриһөө 91 хурьга түлжүүлжэ, хонин бүриһөө 3 килограммһаа үлүү нооһо хайшалжа, нилээд ехэ амжалта туйлаа. Эндэ ахалагша хонишон нүхэр Майдоровой хубита ехэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. Б. Майдоров.

С. КЛИМОВЭЙ фото.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Захааминай аймагай «Победа» колхозой комсомол-залуушуулай һүһаалиин фермын бүлэг залуушуул сүлөөтэй сагтаа.

М. ЦЫДЕНОВЭЙ фото.

ФАШИЗМДА ЭСЭРГҮҮ ТЭМСЭЛЭЙ ТОЛОТОМО ХУУДАҺАН

СЛОВАЦКА НАЦИОНАЛЬНА ВОССТАНИИН БОЛОҺООР 25 ЖЭЛЭЙ ОЙ

1944 оной Словацка восстани — дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ чехословак ажалшадай хэһэн сүлөөрэлгын тэмсэлэй толотомо ушар болоно. Энэ восстани гитлеровскэ эзэмдэгшэдһээ оронииие сүлөөлэлгэдэ угаа ехэ туһа нэмэри оруулаа.

* * *

Эрхэ сүлөөгэй ба национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө, социализмын түлөө чехүүд болон словагуудай хэһэн тэмсэлэй түүхэдэ Словацка восстани тусгаар һуури эзэлнэ. Энэ восстани дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ Чехословакида национально-сүлөөрэлгын хүдэлөө хүгжөөлгэдэ шэнэ шатые—арадай-демократическа революциин шатые нээжэ үгөө. Словацка восстани фашизмда эсэргүүгээр өөрынгөө Коммунис партиин хүтэлбэреэр чехословак арадай хэһэн удаан ба эрэлхэг зоригто тэмсэлэй эгээн дээдэ шатань болоно.

Гитлеровскэ Германиин талада ябалсажа, гэмтэ муухай дай хэлсэхэ ябадалда Словакиие хүргэһэн Тисс-Тугай фашис засаг түрэдэ эсэргүүгээр словак арад буу зэбсэг гартаа барин, восстаниин үдэрнүүдтэ тэмсэһэн байха юм. Словак арад гитлеризмдэ эсэргүүсэн, эдэбхитэй, үргэн ехэ тэмсэл мүн лэ хээ. Эндэ словак арадай хүндэтэ нэрэ һэргээгдэһэн байгаа гээд восстаниин хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Густав Гусак өөрынгөө дурдалгануудсоо зүб зүйтэйгөөр тэмдэглэһэн байна.

Словацка восстани эртээнһээ бэлдэгдэһэн, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай түгэсхэлэй шатые совет зэбсэгтэ хүсэнүүдэй эхилээд байһан үедэ хэгдэһэн байна. Энэ түгэсхэлэй шатада совет зэбсэгтэ хүсэнүүд хадаа фашизмһаа сүлөөрэлгэдэнь Европын олон орондо сэрэгэй туһаламжа сэхээр үзүүлдэг байгаа бшуу.

Чехословакиин хилэнүүдтэ Совет Армиин дүтэлжэ ерэлгэ олониитэ арад зоной революционно хүдэлөөндэ шэнэ түлхисэ боложо үгөө. Оршон байдалһаа уламжалан, бүгэдэ арадай восстани Словакида хэхэ тухай асуудал сэхээр табигдаһан байна. Клемент Готвальд түрүүтэй КПЧ-гэй ЦК-гай хилын саанахи бюрогой юрэнхы хүтэлбэреэр Словакиин Коммунис парти (1939 оной хабар КПЧ-һээ таһаржа, бэеэ даанхай парти болоо) ба Словацка Национальна Совет (национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй хүтэлбэрилхы орган болгогдожо, 1943 оной эсэстэ байгуулагдаһан юм) энэ восстаниие удаан саг соо бэлдэһэн байна.

Восстани хэхэ түсэб 1944 оной июлиин 20-до Словацка Национальна Соведэй заседани дээрэ баталагдаһан байгаа. Соведэй Президиумэй составта КПС-һээ К. Шмидке, Г. Гусак, Л. Новомесский гэгшэд ороһон юм. К. Шмидке түрүүтэй Соведэй делегаци августын 4-дэ нююусаар Москва нииһэн орожо, тэндэ СССР-эй Оборонын наркомадай түлөөлэгшэдтэй, КПЧ-гэй хилын саанахи бюрогой хүтэлбэрилхы ажал яоуулагшадтай уулзаа һэн. Партиин хүтэлбэриин Словакида бэелүүлхээр хараалһан политическэ хараа шугамые бюро һайшаагаа. КПЧ-гэй ЦК-гай хилын саанахи бюро К. Шмидкетэй хамта восстани хэхэ тухай директивэ хараалан зохёогоо.

Словакидахи революционно үйлэ хэрэгүүдэй шангадажа байһанай нүлөөгөөр, совет-герман фронтын тэг дунда немец-фашис бүлэг сэрэгүүдэй горитойгоор диилдэһые, Совет Армиин Вислэ ба Зүүн Пруссиин хилэнүүдтэ дүтэлжэ ерэһые, тэрэшэлэн Ясса ба Кишинев шадар дайсанай диилдэһэнэй һүүлээр Балкан тээшэ совет сэрэгүүдэй шууд түргэнөөр дабшажа ябаһые хараадаа абан, нацис хүтэлбэрилэгшэд Словаки «бэеэ даанхай» гэһэн хэбэр үзүүлдэг байхаяа болихо гэжэ шиидээ. Тэрэнэй хилэнүүдтэ фашис дивизинүүд дүтэлүүлэгдэһэн байна. Бүхы Словакиие эзэмдэхэ, тэрэнэй зүүн хилэнүүдые зүбшүүлан хамгаалалгын бата бэхи бүхэлэлтэнүүдые түхеэрхэ гэжэ гитлеровецүүдэй түсэблэдэг байһаниинь элн байһан юм.

Словакиие эзэмдэхэ аюул үргэн арад зоной уур сухал ехээр хүргөө. Партизанууд, хүдэлмэришэдэй зэбсэгтэ отрядууд тисовскэ туһамаршадай засагаархидта, мүн Словакиин элдэб районуудта гитлеровецүүдтэ эсэргүү эдэбхитэй ябуулганууды хэжэ эхилээ. Восстани хэгшэд августын 25—26-да ороной олон томо городуудые эзэлээ. Национальна комитедүүд засагые өөһэдынгөө гарта абаа. Восстани хэгшэдэй тала руу словацка армиин зарим частьнууд ороһон байгаа. Нютаг нютагуудта болоһон буһалгаанууд августын 29-дэ фашизмда эсэргүү бүгэдэ арадай восстани боложо хүгжөө. Удаадахи үдэрэй үдэшэлэн тээ Словакиин газарай гурбанай хоёр хубииие восстани хэгшэд, партизанууд хиналтадаа абаад байгаа һэн. Августын 29-нэй һүни партизануудай сүлөөлһэн Банска-Бистрица город восстаниин политическэ центрынь болоһон юм.

Хуули гаргалгын ба гүйсэдхэхы засаг түрые өөрынгөө гарта абаһан тухайгаа Словацка Национальна Совет сентябриин 1-дэ соносхоо. Нютагай комитедүүд тэрэ дороо революционно шэнэдхэлгэнүүдые хэжэ захалаа. Сентябриин тэн багаар сүлөөлэгдэһэн газар нютагуудта восстани хэгшэдэй арми байгуулагдаа һэн.

Партизануудай соединенинүүд ба отрядууд восстани хэһэн арадай томохон зэбсэгтэ хүсэниинь боложо үгөө. Тэрэнэй ниитэ тоонь августын тэн багаар 10 мянга гаран хүн болоод байгаа бшуу. Партизануудай хүсэнүүдэй ябуулганууды нэгэдүүлхын тулада Словакиин партизануудай хүдэлөөнэй главна штаб сентябриин 16-да байгуулагдажа, тэрэнэй составта К. Шмидке (штабай начальник), Р. Сланский, совет полковник, А. Н. Асмолов (штабай начальнигай орлогшонор) ороһон байха юм.

Гитлеровскэ хүтэлбэри восстаниин ехэ далайсатай ба аюултай байһые түргэнөөр ойлгон мэдээ. Восстани хэгшэдтэ эсэргүүгээр саг үргэлжын сэрэгүүдэй томо хүсэнүүдые эльгээгээ. Фашис сэрэгүүдтэй словак патриодуудай түрүүшын байлдаан Жилина шадар августын 29-дэ болоо һэн. Гитлеровскэ дивизинүүдэй добтолон оролгодо словак арад шэн зоригто зэбсэгтэ тэмсэлээр харюусаа.

Словацка восстанида Карпат шадар тиихэдэ ошоод байһан Совет Армиин зүгһөө яаралтай туһаламжа үзүүлхэ шухала болоһон байгаа. Иимэ туһаламжа хаһа саг соогоо үзүүлэгдөө. 1-дэхи ба 4-дэхи украин фронтнуудай командовани Зүүн-Карпатска хамтын добтолгые богонихон болзор соо бэлдээ. Словак патриодуудта туһаламжа үзүүлхэ бусадшье хэмжээнүүд абтаһан байгаа.

Интернациональна уялгадаа үнэн сэхэ байдаг совет зэбсэгтэ хүсэнүүд 1944 оной сентябриин 8-да Зүүн Карпадта тааруугүй эрхэ байдалда добтолго эхилээ һэн. Энэ ябуулга удаан саг соо хүндэ хүшэрөөр үргэлжэлөө. Тэрэнэй үедэ совет сэрэгүүдһээ 110 мянган хүн алуулһан, шархатаһан байгаа бшуу.

Дайсанай сэрэгүүдэй диилдэлгэ Зүүн Карпадай бүхэлэгдэһэн газарые дабажа гараһан Совет Армиин үзэгдөөгүй ехэ сэрэгэй габьяа карпатска-пражска шэглэлдэ тон шэнэ оршон байдал бии болгоо. Чехословаки руу гүнзэгырэн саашадаа добтолго хэхэдэ угаа таарамжатай эрхэ байдал Совет Армида бии болоо.

Дайсанай томо хүсые бэе тээшээ татажа, Словакиин нилээд ехэ хубииие сүлөөлжэ, совет сэрэгшэд Словацка восстанида сэхэ туһаламжа үзүүлээ. Тэрээнһээ гадна, Советскэ правительство, сэрэгэй командовани хүнүүдые, буу зэбсэг, һомо хэрэгсэл, эм дом, хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые самолёдоор хаяжа, словак патриодуудта туһалаа. Советскэ дүй дүршэл ехэтэй партизан хүтэлбэрилэгшэд ба чехословак патриодууд түрүүтэй эмхидхэлэй бүлэгүүд дайсанай ара тала руу эльгээгдэдэг байгаа. 1944 оной хоёрдохи хахадай турша соо 53 иимэ бүлэг Чехословаки руу буулгагдаһан юм.

Генерал Л. Свободын командалдаг чехословак 1-дэхи армейскэ корпусой сэрэгүүдэй түрэл газар нютагтаа оролго гайхамшагта ушар болоһон байгаа. 1944 оной октябриин 6-да Дукла гэжэ дабаан шадар эдэ сэрэгүүд өөрынгөө газар дээрэ ороо бэлэй. Энэ үдэр чех ба словак арадуудай национальна һайндэр мүнөө болонхой. Дукла дабаан дээрэ болоһон хамтын байлдаануудай үедэ «Советскэ Союзтай хододоо холбоотой байха! Советскэ Союзтай иимэ холбоогүй байжа хэзээдэшье болохогүй!» гэһэн уряа чехословак арадуудай ухаан бодолдо бүхөөр хадуугдан ороһон байгаа гээд хожомынь К. Готвальд тэмдэглээ һэн.

Чехословацка восстани фашизмда эсэргүү тэмсэлэй үнэхөөреэл интернациональна шэнжэтэй байһыень эли тодоор харуулна. Энээндэ гуша гаран үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд хабаадалсаа. Чехүүд, ородууд, украинынхид, болгарнууд, французууд, полягууд, румынүүд, югославууд, немецүүд, бусад арадуудай түлөөлэгшэд словак партизануудай зэргэдэ ябажа дайлалдаа.

СССР-эй ба Чехословакиин арадуудай гитлеровскэ фашизмтай хамтаараа тэмсэхэдэнь тогтоһон хэтэ мүнхын хани барисаанай саашадаа бэхижэжэ байһые 1944 оной Словацка восстани үшөө дахин харуулаа. Энэ хани барисаан мүнөө Варшавска договорой шатаар амжалтатайгаар хүгжэжэл байһаар.

* * *

Орёо бэрхэтэй эрхэ байдалда, социализмда харша хүсэнүүдэй һанаашалгануудые сухарюулан сохиһоор, Чехословакиин арад Коммунис партиин хүтэлбэреэр социализм тээшэ урагшаа дабшаһаар. Мүнөөнэй орёо асуудалнуудые шиидхэхэ зүб замуудые бэдэрэн олохо зорилго Коммунис партиин үмэнэ дахяад табигдаа гээд ЧССР-эй президент Людвик Свобода тэмдэглэнэ. Бүхы обществын, манай Эхэ ороной ерээдүйн үмэнэ энэ харюусалгые коммунистнууд мүнөө дахяад бэе дээрээ даажа ябана.

КПЧ-гэй партийна эдэбхитэдэй ниитэ гүрэнэй суглаанай Прагада һаяхан болоходо, мэдүүлгэ баталан абтаа. КПЧ-е, тэрэнэй бодото ябуулгануудые хүсэдөөр дэмжэжэ байһанаа суглаанда хабаадагшад энэ мэдүүлгэ соогоо элирхэйлһэн байна.

Полковник В. МОРОЗОВ,
сэрэгэй эрдэмэй кандидат.

...УУЕХЭ ТУЙЛАЛТА

...хүдөө ажахытай байһанаа, ... түрүү индустриальна ... Ниитэ продукцида, ... олзо доходтошье ... үйлэдбэрилдэг ... һуури эзэлнэ. Үзэл бо... манай дайсад социализ... туйлалтые ямар нэгэ ... харуулхые оролдодог. ... хамтын ажалтай бол... шэнэ общество байгуул... тэрэнэй эдэбхитэй ... юрэнхы ёһон гэ... дүршэл ондоо гүрэнүүд... харууланхай. Энэ за... зуураа, манай парти ... түрүүнайшье тала барим... коммунистнуудтай шанга ... түүхэтэй. Та... хамтын ажалда оруулха ... түсэбые нягта наринаар ... лэ хүдөө ажахыгаа ... шэнэдхэн хубилгажа ... ажабайдалнай элирүүлээ бшуу. ... манай ороной социалис ... хүгжэлтын гол шэг... гээшэб? КПСС-эй XXIII ... ЦК-гай Пленумүүдэй ... соо тэдэмнай тодор... Нэн түрүүн продукци ... бүхы хэмжээгээр дээ... болоно. Энэ зорилгые ... парти, правительствын ба... хэмжээ ябуулгануудаар ... Хүдөө нютагта научна ... экономическа поли... гүрэнтэй колхоз, совхозуудай экономическа харилсаанай онол аргануудые һайжаруулан хүгжөөлгэ тэдэ хэмжээнүүдэй нэгэн болоно. Бүри тодорхойлон хэлэбэл, хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилхэ ба бэлэдхэхэ тогтууритай түсэб зохёолго, хүдөө ажахын хэдэ-хэдэн ургамалнуудые дээшэлүүлэгдэһэн сэнгээр худалдан абаха, түсэбһөө гадуур худалдагдаһан продукциин сэн дээшэлүүлхэ гурим тогтоогдоо.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ материальна ба моральна урмашуулгые зүбөөр хэрэглэхэ гээшэ тон шухала удха шанартай.

Газар тариалангаа үрэжэл ехэтэйгээр ашаглаха хэрэгтэ колхоз, совхозуудай харюусалга дээшэлүүлхэ талаар хэмжээнүүд абтажа байна. Энээнтэй хамта газар тариалангай культурые дээшэлүүлхын түлөө, эрдэм ухаанай ба үйлэдбэриин түрүүшүүлэй туйлалта үргэнөөр хэрэглэхын түлөө хүдэлөөн үргэдэнэ.

Хүдөө ажахые техническэ талаарнь зэбсэгжүүлгэеэ ойрын жэлнүүдтэ үндэһөөрнь хубилгаха тон шухала зорилго табигданхай. Тэрэнэй гол зорилго КПСС-эй ЦК-гай 1968 оной октябриин Пленумээр тодорхойлогдоо һэн. Энэ зорилготой зохилдуулан, тариан ба мал ажал дээрэхи бар хүсэнэй хүдэлмэриие комплексноор онһожоруулха, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ электрын элшэ хүсэ үргэнөөр хэрэглэхэ, химизаци түргэдхэхэ хэмжээнүүд абтана.

Хүдөө ажахы хүгжөөлгын гол шэглэлнүүдые тодорхойлхо зуураа, арадай ажахын эгээл шухала һалбаринуудай нэгые шэнээр хүгжөөхэ тухай юрэл хэлэгдэнэ бэшэ. Промышленностиин саашанхи ургалта хүдөө ажахын амжалтаһаа, городые түүхэй эд ба эдеэ хоолоор хангалгын хэмжээнһээ ехээр дулдыдаха байна бшуу. Тобшолон хэлэбэл, совет обществын социально-экономическа ба культурна хүгжэлтын туйлай ехэ зорилгонууд тухай эндэ хэлэгдэбэ.

III.

Колхозно байгуулалтаар партиин бэелүүлжэ байһан хэмжээнүүд дотор колхозуудые эмхидхэлэй, ажахын талаарнь бэхижүүлгын, тэдэниие хүтэлбэрилгын гуримые шэнэдхэн хубилгаха, колхозно демократи үргэнөөр хүгжөөхэ асуудалнууд тон шухала һуури эзэлнэ. Эдэ асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэ хүдөө ажахын артелиин Устав—колхозно ажабайдалай гол хуули туйлай ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Мүнөө хүсэндөө байһан хүдөө ажахын артелиин жэшээтэ Устав колхозуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ айхабтар ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Гэбэшье энэ Устав хүдөө тосхондо болоһон социально-экономическа бүхы хубилалтануудые хүсэд харуулхаяа болинхой. Ушар иимэһээ жэшээтэ шэнэ Уставай проект зохёогдожо, бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаад, Колхознигуудай бүхэсоюзна гурбадахи съездэ бэлэдхэл хэгдэнэ.

Ниитэ зоной зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан шэнэ Уставай проектын онсо гол илгаань юун гээшэб? Шэнэ Уставай проект хадаа колхозно байгуулалтын дүй дүршэл согсолно, колхозно үйлэдбэриин, илангаяа һүүлэй жэлнүүдэй ехэ ургалга, ниитын харилсаануудай шэнэлэн хубилһаниие харуулна. Техническэ хангалгын бэ социалис демократиин бааза дээрэ хүдөө ажахые шууд түргэнөөр хүгжөөхэ тушаа партиин хараа шэглэл Уставай проект дотор харуулагданхай. Шэнэ Устав болбол колхозуудай ниитын зөөри хүгжөөхэ, арадай ажахын түсэбэй ёһоор бэеэ даагаад, ажахынгаа хүтэлбэрилгэ үргэдхэхэ, экономическа арга боломжонуудые бүри ашатай туһатайгаар ашаглаха шэглэлтэй. Шэнэ Устав хадаа колхозуудай ажал ябуулгын бүхы талые тодорхойлон харуулна, ажахынь доторой, мүн ондоошье харилсаануудыень зохилдуулан тааруулха арга олгоно.

Коллективнэ ажахын уг зорилго тодорхойлхо зуураа, Уставай проект мүнөө үеын колхозууд баян экономикотой, олзо доход ехэтэй хүдөө ажахын оньһожоруулагдамал томо предприятинууд болонхой гэжэ заана. Дунда зэргээр абахада хүдөө ажахын артель бүхэн миллион түхэригэй валовой продукци үйлэдбэрилдэг.

Уставай проект дотор эмхидхэлэй, ажалай түлөөһэнэй ба журамай талаар асуудалнууд бүхы талаһаа харуулагданхай. Мүнөө колхозууд эдэ асуудалнуудые өөһэдынгөө ажахын бодото эрхэ байдалда тааруулан шиидхэхэ аргатай болохонь. Колхозуудай сэбэр олзоһоо уялгата ёһоор гол болон эрьесын фонднуудые нэмээхэ гэжэ шэнэ Устав дотор хэлэгдэнэ. Юуб гэхэдэ, имагтал эдэ фонднууд ниитын ажахын экономикын үндэһэ һуури болодог байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ колхозуудай үйлэдбэри түсэблэлгын асуудалнууд эрдэм ухаанай үндэһөөр шиидхэгдэдэг болоо. Үйлэдбэриингөө ажал ябуулгын эмхидхэлдэ артельнүүдэй бэеэ даанхай байдал мүн лэ хараада абалсана.

Колхозно демократи хүгжөөлгөөр колхозуудай туйлаһан дүй дүршэл Уставай проект дотор батадхагдаһаниинь тон һайшаалтай. Артелиин хэрэгүүдые хүтэлбэрилгэдэ колхознигуудай хабаадалсаха шэнэ гурим тогтоогдоо. Колхозно демократи заатагүй бэелүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Иигэжэ жэшээтэ Уставай проект колхозуудай үйлэдбэриин хүсэнүүдые саашадань хүгжөөхэ, колхознигуудай байдал һуудал һайжаруулха, коммунизм байгуулгада тэдэнэй эдэбхи үүсхэл бадаруулха үргэн зам нээжэ үгэнэ.

* * *

Колхозно байгуулалтын мүндэлһэн ба бэхижэн һалбарһан ушар хадаа Коммунис партиин политикын айхабтар ехэ илалта мүн. Энэ байгуулалтые эмхидхэгшэ хүсэн—парти Ленинэй кооперативна түсэбэй ёһо гуримуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэһээ гадна, мүн коммунизм байгуулгын түүхэдэхи тодорхой, шэнэ эрхэ байдалда саг үргэлжэ саашадань хүгжөөхэ.

В. И. КУЛИКОВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

ХАЛХЫН-ГОЛОЙ ИЛАЛТЫН 30 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

Д. ТАРВА

БУНХАН ТОЛГОЙ ДЭЭР

Буудал суудалай хэншье хадаа
Бунхан толгой дээр гарахадаа,
Бууралш бай,
Тэс хараш бай,
Булта толгойгоо гунхуулан.
Бодолдо абтан зогсоно.
Алдарай гэгээн хүшөө
Арадай жаргалай түлөө
Ами наһаа хайрлаагүй хүнүүдэй
Арюун һүлдэ гэршэлнэ мүнөө.
Байгаалиин мүндэрэй
Уруудан буудаг байбашье,
Байлдаанай мүндэрые
Үгсэн ябаа баатарнууднай.
Тэрэ 39 оной шэрүүн жэл
Тэдэ дайсантай тулалдахадаа,
Тэршээ наһаяа хайрлажа,
Тэдэнэй хэниинньш шаналаагүй,
Урин дуунтаяа суг,
Улаан дүлэндэл зориг
Бадаруулан тэдэ тэмсээ.
Байлдаанай мүндэрые диилээ.
Хайратай даа, хайратай
Халуухан наһанайнь үлөөгүйнь.
Хангай манай Монгол
Һаншаг сагаан эхэнь шэнги
Тахина эдэнэй һүлдэ,
Талархамаарород нүхэднай
мүнхэ!

Цырен-Дулма ДОНДОКОВА
буряадшалба.

Ж. ЛОДОЙ

ХОДОДОО МАГТАН ДУУЛАХАБДИ!

Халха голой дайе,
Хамар-Дабаанай дабшалтые,
Хайлаасата манханай сохилтые
Хамагай түрүүндэ дурдахабди.
Ерэн баатарайнгаа ашые,
Яковлевтанайнгаа габьяае
Хорбоо дэлхэйдэ зарлажа,
Хододоо магтан дуулахабди.
Буйр нуур тухайда,
Булан дэрһэнэй түүхые,
Баян-Сагаанай илалтые
Баһа дахин дурдахабди.
Эрэлхэг нүхэдэйнгөө ашые,
Ремизовтэнэй габьяае
Хорбоо дэлхэйдэ зарлажа,
Хододоо магтан дуулахабди.
Аха дүүнэрэй нүхэсэлые,
Анда хүнүүдэй найрамдалые
Аза жаргалай үүдэнһээ
Амгалан энхээр дурдахабди.
Морин сэрэгэйнгээ ашые,
Монгол хүбүүдэйнгээ габьяае
Хорбоо дэлхэйдэ зарлажа,
Хододоо магтан дуулахабди.

ХАМАР-ДАБААНАЙ ХОРМОЙДО

Халхын голой тэнгэридэ
Алтан наран мэшээнэ.
Хамар Дабаанай хормойдо
Ажал хүдэлмэри бусална.
Алтан таряагаа, алим жэмэсээ
Арад түмэндөө, Эхэ орондоо
Бэлэг болгон
Баринабди.
Танкын гаргаһан харгые
Трактор, комбайн жэгдэлнэ,
Дайнай эдэгэһэн һорьбо дээр
Тайбан ажал бадарна.
Алтан таряагаа, алим жэмэсээ
Арад түмэндөө, Эхэ орондоо
Бэлэг болгон
Баринабди.
Буйр нуурай мандалаар
Энхын дуунууд зэдэлнэ.
Баян-Сагаанай шэлэдэ
Баатар ажал эршэдэнэ.
Алтан таряагаа, алим жэмэсээ
Арад түмэндөө, Эхэ орондоо
Бэлэг болгон
Баринабди.

Г. ЧИМИТОВ буряадшалба.

Хани барисаанай айлшалалга

Буряадай республикын, Монгол Арадай Республикын Сэлэнгэ аймагай ажалшадай хоорондо жэл бүри зунай һайхан зүлгы сагта «Хани барисаанай автобусоор» бэе бэедээ айлшалалсаха заншал бии болоһоор үнихэнэй юм. Монгол анда нүхэдэй «Хани барисаанай автобус» манай республикада байгша оной июль һарада ерэхэдээ, хори гаран айлшадые асаржа, монгол-совет ажалшадай нүхэр ёһоной баяр баясхаланта уулзалганууд болоһон тухай газетэ мэдээсээ һэм шуу.

Мүнөө манай республикын ажалшадай 20 түлөөлэгшэд августын 21-һээ 25 хүрэтэр Монголой Сэлэнгэ аймагай ажалшадта айлшалаад, бусажа ерэбэ.

Манай республикын делегациие монгол нүхэднай тон хани халуунаар угтаа. Ажахын олон коллективүүдэй ажалшадтай уулзаабди. Аймагай ажахын, соёл культурын амжалтануудые, газар оронойнь гоё һайхан байдал болон түүхын һонирхолтой дурсамжануудые үзэжэ танилсаабди.

Монгол һайхан орондо хүрэжэ ошоһон үдэрһөө эхилээд, бусаха хүрэтэрөө анда нүхэдэйнгөө баяр хүндэлэлдэ таһаралтагүй хүртэжэ, баяртай зугаатай ябаһан байнабди. Халхын Голой байлдаанай илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаһан, Сүхэ-Баатар хотын ажалшадай үргэн хуралда хабаадалсажа, совет, монгол арадуудай түүхэтэ хани барисаанай алдарта замай дурсамжануудые, совет хүнүүдэй үнэн шударгы туһаламжа үзүүлжэ байдагые монгол ажалшадай магтан һайшаажа байһаниие дуулахадаа, хүсэн түгэлдэр Совет Эхэ ороноороо омогорхожо байгдаа. Монголой арадай хубисхалай үлгы—Сүхэ-Баатар, Алтан-Булаг хотонуудай оршомдо анха түрүүн байгуулагдаһан Монголой Арадай революционно арми Совет армитай анханайнгаа дайшалхы нүхэсэлые эгээн эндэһээ эхилһэн, бэхижүүлһэн юм гэжэ тэндэхи нүхэднай хөөрэнэ. Тэрэ түүхэтэ газарнуудыень бидэндэ харуулаа.

Зүүн-Бэринэй, Зэлтэрын тосхонуудта, Шаамар тосхондо байгуулагдаһан жэмэстэ модо ургуулдаг туршалгын ажахынуудта ошобобди. Эндэ ажалшад өөһэдынгөө ажахын хүгжэлтэ, ажалай түрүүшүүлэй амжалтанууд тухай бидэндэ хөөрэжэ танилсуулаа. Бусахынгаа урда үдэр Хондын амаралтын газарта хүрэжэ, тэндэ амаржа байгшадтай хани халуунаар уулзажа, байра байдалтайнь танилсабабди.

Ябаһан лэ газартаа хани нүхэдтөө хүндэлүүлжэ, һайханаар угтуулан, үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөө, уулзалгануудые үнгэргэжэ ябаһан байнабди.

Уулзалга бүхэмнай хоёр талын зугаатай хүхюун концерт наада табилгаар түгэсэдэг байгаа. Ажахы бүхэн уужам һаруул байратай, бүрин түхеэрэлгэтэй 400—500 хүнэй һууритай соёлой байшангуудтай.

Буряадай делегациин бүридэлдэ предприяти, колхоз, совхозуудай болон соёл культурын эмхинүүдэй ажалшадай түлөөлэгшэд оролсожо ябаа. Тэдэнэй дунда Б. Беляев—Улаан-Үдын авиазаводой техник, В. Далбаев—Улаан-Үдын судна барилгын заводой хүдэлмэришэн, Ц-Д. Ешидоржиева—Яруунын совхозһоо, В. Бильтагуров—Түнхэнэй аймагай гүйсэдкомой соёл культур[...] хүдэлмэрилэгшэ бол[...] һэн.

Сүхэ-Баатар хоты[...] дондо Завхан аймага[...] доной зүжэгшэдэй т[...] шэр зам» гэһэн зүжэ[...] нирхообди.

Бидэнэрэй энэ ай[...] һайханаар үнгэрөө. [...] дэйнгөө амжалта ил[...] горхон баясанабди. М[...] шадтай танилсажа, [...] дайнгаа хэтэ мүнхы[...] саанай эбдэршэгүй [...] улам батажажа бай[...] дүүрэн баяртайнууд б[...] бди.

А. С[...]
Буряадай Облпроф[...]
хүдэлмэ[...]

ШАТАР

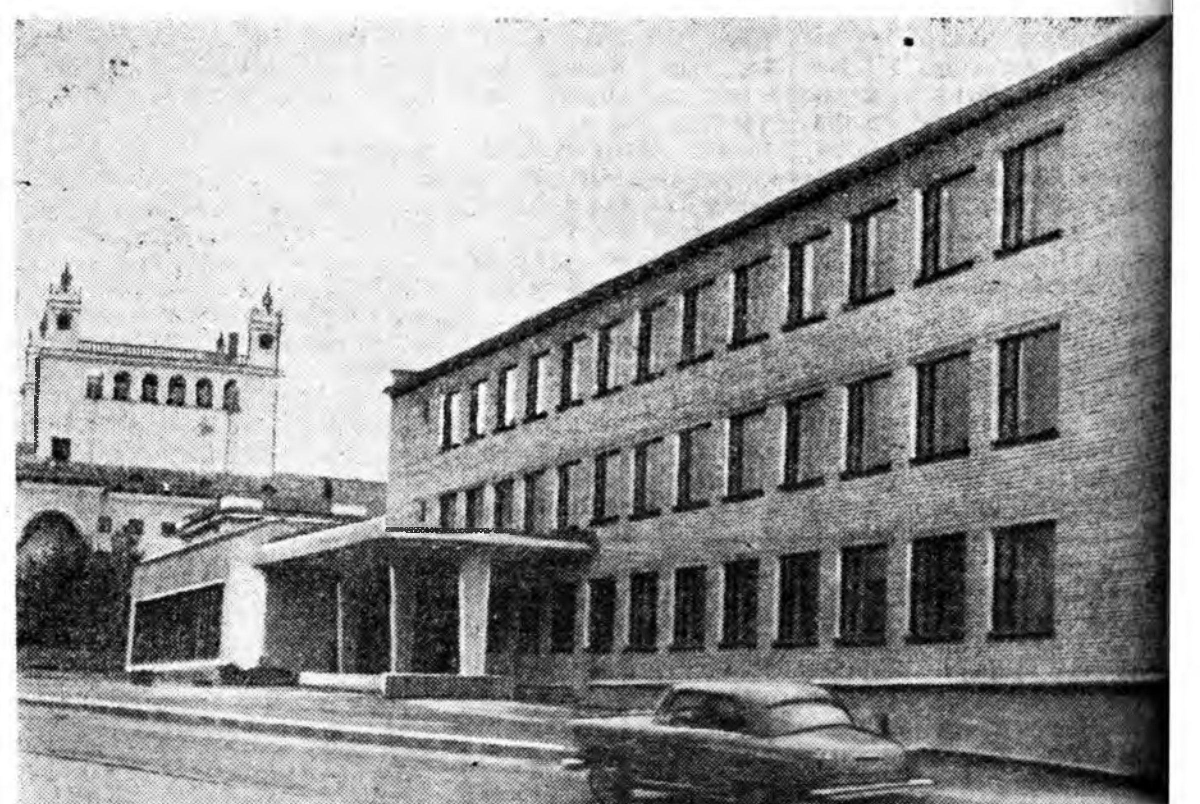
КАРПОВ—ДЭЛХЭЙН ЧЕМПИОН

Москвагай гүрэнэй университедэй студент Анатолий Карпов эдиршүүлэй дунда шатараар дэлхэйн чемпион гэһэн солодо хүртэбэ. Стокгольмдо үнгэргэгдэһэн шатарай ехэ мүрысөөнэй һүүлшын хоёр уулзалгын үшөө болоодүй байхада, А. Карпов венгр шатаршан Адорьянтай наадахадаа тэнсэжэ, энэ үндэр дээдын алдар соло абажа шадаа. Мүрысөөндэ абажа боломоор 9 очкогой 8,5-ые абаа!

Карпов хадаа мүнөөнэй дэлхэйн «ехэ» чемпион Борис Спасскиин замаар дабшажа ябана. Юуб гэхэдэ, Б. Спасский 1955 ондо өөрынгөө тоотомо шатарай харгые мүн лэ дэлхэйн эдиршүүлэй мүрысөөндэ илажа эхилһэн юм.

Августын 27-до болоһон юһэдэхи уулзалгын һүүлээр дэлхэйн эдиршүүлэй шатарай мүрысөөндэ венгр Адорьян, румын Урзика гэгшэд Анатолий Карповай удаа түрүүлжэ ябана. Эдэнэр хоёрдохи — гурбадахи шангай һуури эзэлжэ боломоор хаш.

(ТАСС).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын Ербановай нэрэмжэтэ гудамжада баригдажа[...] республиканска библиотекын шэнэ байшан.

М. СУТУРИНА[...]

ЗУУДАХИ БАРЖА

Үдэрэй сайлалгын һүүлээр һэн Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой линейнэ талмай дээрэ хүдэлмэришэд олоороо сугларанхай. Өөһэд дундаа хүхюунээр хөөрэлдэнэд. Уданшьегүй оркестрэй ирагуу гоё хүгжэм зэдэлжэ, пароходой шанга дохёотой ниилэлдэн, холуур сууряатана. Сугларaад байһан зоной дундаһаа ажалдаа эрхим амжалта туйладаг, судна хабсаргагшад А. Юрченко, В. Хроменков хоёр гаража ерэмсээрээ, үнгэ бүриин тугуудаар шэмэглэгдэнхэй адар томо, хүри улаан шэрэтэй баржын палуба дээрэ гараха үүдэндэ улаан торгон лентые хайшалба. Тиигээдшье тус заводой бүтээһэн зуудахи баржын баяр ёһололой митинг нээгдээ бэлэй.

— Мүнөөдэр манай коллектив шэнэ түхэлэй зуудахи онгосоёо бүтээжэ гаргаба. Судна бүтээлгын завод анха тогтохоһоо хойшо ниилээд олон мүрэнэй, далайн адар томо ашаанай онгосонуудые бүтээжэ, аяар холын Сахалинай, Камчаткын болон орон доторхи бусад гол мүрэнүүдэй портнуудта эльгээһэн, эльгээдэгшье байнабди. Харин мүнөө энэ тэмдэглэжэ байһан зуудахимнай шэнэ түхэлэй, нэгэ дороо 150 тонно хуурай ашаа шэрэхэ баржа гээшэ. Тэрэнһээ гадна, манай коллектив жэл бүри шэнэ түхэлэй олон ондоо янзын суднануудые хабсаргажа, Эхэ оронойнгоо арадай ажахыда бэлэглэдэг. Мүнөө бидэнэр агууехэ багша В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн, мүн заводойнгоо ашаглагдаһаар 40 жэлэй һайндэрые ажалайнгаа эрхим амжалтаар угтажа, бүтээһэн продукциин шанарые эрид дээшэлүүлхэ, түсэб ба абаһан уялгаяа саг болзортонь дүүргэхэ ёһотойбди,—гээд, нэн түрүүлэн үгэ хэлэһэн тус заводой директор Анатолий Сергеевич Асеев тэмдэглээ.

Һүүлээрнь цехэй профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ Николай Иванович Попов, залуу хүдэлмэришэн Олег Дубовик, ахалагша мастер Юрий Шалаев, судна хабсаргагша Т. Антонов, электро-гагнуурашан Т. Шаранова гэгшэд үгэ хэлэхэдээ абаһан уялгаяа хаһа сагтань дүүргэхэ байһанаа мэдүүлээ. Мүн тиихэдэ Облпрофсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Асеев зуудахи онгосо бүтээгшэдые һайндэрөөрнь амаршалаад, саашадаа шэнэ илалта туйлахыень уряалаа.

Энээнэй удаа һара, үдэр бүриингөө даабариие хододоо үлүүлэн дүүргэдэг ажалай түрүүшүүлые һайндэрэй Хүндэлэлэй грамотаар, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнаһан байна.

Судна бүтээлгын заводой коллективэй зуудахи онгосо бүтээжэ гаргаһанай һайндэрэй митинг баяр ёһололой оршон байдалда үнгэрөө.

В. ЭЛИГШИНОВ.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО
ХИЛЫН ЦААНАҺАА

АЛДАРТА ОЙЕ ТЭМДЭГЛЭНЭ

ПРАГА. (ТАСС). Фашизмда эсэргүүсэн чехословак арадай хэһэн тэмсэлэй түүхэдэ алдарта хуудаһан болжо ороһон Словацка национальна восстаниин 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан ажалшадай ехэ манифестацинууд, суглаанууд, митингнүүд эдэ үдэрнүүдтэ Чехословаки[...] ба тосхонуудта болоно.

Дайнай совет ветер[...] чехословак хани бари[...] мэй делегаци баяр ёһо[...] баадалсана.

Тель-Авивын политикые буруу[...]

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Ливанай газарые израиль самолёдуудай добтолһонһоо уламжалан, Дүтын Зүүн зүгтэ тохёолдоһон байдал тухай асуудалые Ливанай правительствын гүйлтаар зүбшэн хэлсэлгые августын 26-да түгэсхөөд, Аюулгүйн Совет нэгэн дуугаар резолюци баталан абаа. Дэлхэйн энэ райондохи оршон байдалай бүри шахардуу болож[...] горитойгоор һанаагаа [...] ци соо элирхэйлэн м[...]

Уставаар ба Аюулгү[...] золюцинуудаар абаһан [...] сахингүйгөөр Урда Л[...] нуудые Израилиин аг[...] добтолһыень Аюулгүй[...] золюци буруушаана.

Бүхэиндиин профсоюзуудай конгре[...] саг үргэлжын комитедэй резолю[...]

ДЕЛИ. (ТАСС). Энгэй хүнүүдэй мэдэлдэ байдаг 14 томо банкые Индиин правительствын гүрэнэй мэдэлдэ абаһые Профсоюзуудай бүхэиндиин конгрессэй саг үргэлжын комитет эндэ болоһон сесси дээрээ батала абаһан резолюци соогоо һайшаагаа. Энэ хэмжээ ябуулга томо монополинуудта сохилто болжо үгэнэ гэжэ ВКП тоолоно.

Экономикын элдэб [...] хамаатай тодорхой ур[...] болон эрилтэнүүдые дү[...] дэлмэришэн ангиие эл[...] полинуудтай тэмсэхэ [...] кампани үнгэргэхэ тү[...] жэ ВКП-гэй саг үргэ[...] шиидхээ гээд резолю[...] шадаа хэлэгдэнэ.

Совет суднанууд Хайфондо ерэжэл байдаг

ХАНОЙ. (ТАСС). Совет худалдаа наймаанай суднануудые Хайфоной портдо хододоо хаража болохо байна. Нэгэ зариманайнь ашаан буулгагдажа, нүгөөдүүлынь һөөргөө бусаха замдаа бэлдэжэ байдаг. Советскэ «Ильич» гэжэ теплоходто августын 26-да 900 шахуу вьетнам хүбүүд, басагад һуугаа. Тэдэнэй олонхидынь Советскэ Союзда һураха, бусад зариманиинь Зүүн Европын социалис оронуудай дээдэ һургуулинуудай студентнүүд болохо юм.

Теплоходой Находкые шэглэн гаража ябахада, Хайфоной портдо советскэ «Можайск» ба «Белицк» гэжэ теплоходуудай ашаан буулгагдажа байгаа. Тиихэдэ үшөө хоёр: «Бакуриани», «Лесозаводск» гэжэ теплоходууд ээлжээгээ хүлеэнэ. Совет морягууд машинанууд, үтэгжүүлгэ, станогууд, эм дом, бүд эд болон эдеэ хоолой продуктнуудые Вьетнамда асарһан байна.

ХАДХУУРТА ПРОВОЛОКООР ХААГДАҺАН ҮХИБҮҮД

«Дейли уорлд» гэжэ американ газетын һүүлэй нэгэ номерто Д. Люс гэгшын репортаж толилогдоо. Урда Вьетнамай эзэмдэгдэһэн газар дээрэ Америкын эзэрхэг түримхэйшүүлэй дура зоргоороо аашалжа байһан тухай тэрээн соонь хэлэгдэнэ. Урда Вьетнамай улад зониие үбдэг дээрэнь һэхэрүүлхэ һанаатай эзэмдэгшэдэй байгуулһан концлагерьнуудай нэгые баруунай бусад корреспондентнүүдтэй хамта Д. Люс ошожо хараһан байгаа.

Тэрэ репортажай хуряангы удхые уншахыень АПН уншагшадтаа дурадхана.

Урда Вьетнамай Куангнгай гэдэг хото шадар сэрэгэй 117 майхан соо арбан хоёр мянган «тэрьедээшэд» зобожо байдаг. Январиин 13-да Америкын ба Урда Вьетнамай сэрэгүүд эхи захагүй «гэрдэлгэ» хэжэ, тэдэ зониие энэ муухай газар руу туун асараа бэлэй. Эдэнэр Сайгонһоо хойшо 300 милиин газарта, Батанган гэжэ үрэжэлтэ хахад арал дээрэ ажаһуудаг, олонхинь газар таряалангай ажал эрхилдэг байһан.

«В-52» гэжэ бомбардировщигууд тэндэхи тосхонууд худар зургаа дахин добтолоо һэн. Һүүлээрнь хэһээлтын отрядууд хүрэжэ ерэбэд. Национальна сүлөөрэлгын фронттой барисаатайт гэжэ хардан, хүнүүдһээ асуулта абахын тула тусхай түрмэдэ абаашажа хаядаг байгаа. Тэрээнһээ гадна, үшөө 12 мянган хүн хадхуууртай проволокын саана хаягдаа. Бронетранспортернууд ба бэхижүүлгэнүүд дотор һууһан американ, сайгон солдадууд тэдэ зониие үдэр, һүнигүй һахижа, хаража байдаг.

Арбан хоёр мянганай долоо мянганиинь — 14 хүрэтэр наһанай үхибүүд. Бэшэниинь эхэнэрнүүд, үбгэд, хүгшэд. Амисхал абахаар бэшэ, аяма халуун элһэн губида татаатай майхангууд соо тэдэнэр зобожо байна.

«Үхибүүднай үбшэн. Халуун гээшэнь тэнсэлгүй. Эдихэ ууха юумээр дутанабди. Энэ элһэндэ юуншье урганагүй, — гээд нэгэ эхэнэр хөөрэбэ. — Таанар манай буйволнуудые алаат, гахай ба тахяагымнай буудажа дууһаат, нютаг голһоомнай намнажа гаргаат. Хура бороогой орохоёо болиһон сагта, ургаса хуряахала байтарнай солдадууд ерэжэ, хамаг юумыемнай үгы хээ һэн».

«Тэрьедээшэд» лагерьһаа гараха эрхэгүй», — гээд лагериин үүдэндэ бэшээтэй. Аяар тэндэ хүрэжэ ошоһон баруунай репортерые харахаяа үүдэн шадар багахан хүбүүдэй суглархада, һахюулшад буудажа эхилнэ...

Угаальник сооһоо гар нюураа угааха һанаатай, 55-тай нэгэ хүн проволокын газаа гараа юм ха. Американ солдат тэрэнэй толгой руунь буугайнгаа хүрзөөр убайгүй буулгаба.

«Тэрьелээшэдтэ» шэмхэ барайгарһаа гадна, үдэрэй табан сайгон пиастра гэхэ гү, али табан цент үгэдэг: теэд гурбан полено түлеэнэй түлөө найман пиастра түлэхэ хэрэгтэй юм. Тулюур ядуу эдеэгээшье шанаха гээшэнь бэрхэтэй хэрэг болонхой.

«Вьетконгынхидай манда добтолго хээ һаань, бидэ лагерь дотороо хоргодохобди. Тэдэнэр лагериин зал худар буудахагүй», — гээд Америкын һахюулшадай нэгэн хэлэбэ.

АЖАЛ БА КАПИТАЛ

ИТАЛИДА ЗАБАСТОВКЫН ХҮДЭЛӨӨН УЛАМ ҮРГЭДЭНЭ. **Флоренцидэ «Фиат» компаниин заводой хүдэлмэри таһалдуулагдаа. Ажалай шэнэ хэлсээ баталха эрилтэ хэдэг ажалшад забастовко хэжэ орос. Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, предприятинуудта профсоюзна организацинуудай эрхые мэдэрхэ гэжэ хэлсээнэй ёһоор хараалагдаха зэргэтэй байгаа. Эмилия-Романья областиин саахарай 23 заводой нэгэниинышье буйлуулха зүйлнүүдые абаагүй: свёкло ургуулагшад забастовко хээ. Үйлэдбэри һаатаа. Ажалай шэнэ хэлсээ баталхаһаа фабрикантнуудай арсаһанда эсэргүүсэлтын тэмдэг болгон таряашад тэмсэлэй иимэ онол арга хэрэглэхэ баатай болоо. Электро, ажаһуудалай эд бараа гаргадаг «Саламини» гэжэ заводой ажалшадтай һанал нэгэдэлгын ехэ демонстрацида Парма городой хүн зон хабаадаа. Предприятияа хааха гэжэ захиргаанай шиидэһэн дээрэһээ тус заводой хүдэлмэришэдтэ ажалһаа гаргуулха аюул тохёолдоно.**

БАЙРЫН ТҮЛӨӨҺЭН ДЭЭШЭЛҮҮЛЭГДЭНЭ. **«Гэрэй ээдэй эрхэ» тухай хуули Австралиин парламентаар баталагдаа. Энэ хуули байрын түлөөһэ үзэгдөөгүй ехээр нэмээхэ зам нээжэ үгэнэ. Түбэй статистическэ зургаанай мэдээсэһэнэй ёһоор, Австралиин хүн зоной байрын түлөөһэн, 1966 оной июлиинхитэй сасуулбал, 1969 оной июльдэ 21,4 процентээр дээшэлээ.**

ПОЛИТИЧЕСКЭ ШАЛТАГААНААР АЖАЛҺААНЬ ГАРГАНА. **Никарагуагай ниислэлэй багшанарай забастовко хоёр шахуу неделиин турша соо үргэлжэлөөд, илалтатайгаар дүүрээ. Забастовко хэһэн городой бүхы һургуулинуудай багшанар политическэ шалтагаанаар ажалһаа гаргагдаһан нүхэдөө дахяад хүдэлмэридэнь оруулгаха болоо.**

(ТАСС).

Ольстертэ газ хэрэглэгдэ[...]

ЛОНДОН. (ТАСС). Богсайдай (Лондондерриин католическа гетто) олон хүн зон, гол түлэб бишыхан үхибүүд нюдэнһөө нёлбоһо гоожуулдаг «си-эс» гэжэ хорото газһаа хохидоо. Арадай буһалгаа дарахын тулада Англиин солдадууд, Хойто Ирландиин полици иимэ газ хэрэглэһэн байна. Үхибүүд хорлогдожо, угаа олоороо хүндөөр үбшэлнэ гээд Лондондерриин врачнууд мэдээсэнэ.

Англиин Портон-Даулдахи научно-шэнжэлэлгын бактериологическа центртэ бии болгогдоһон «си-эс» гэжэ газые американ сэрэгэйхид Вьетнамда үргэнөөр хэрэглэһэн байна. Харин мүнөө өөрынгөө «эдлүүринүүдтэ» энэ газые х[...] Лондон шиидэһэн бай[...] гэршэлһэнэй ёһоор, [...] зон нюдэнһөө нёлбо[...] бөөлжэһэ хүргэдэг энэ[...] сай турша соо таһ[...] утагдаа.

Газаар хорлогдоһон[...] хойшолонгууд тухай [...] Хойто Ирландиин пра[...] руушааһан байна. Л[...] дерриин врачнууд эд[...] нуудайнь үндэһэгүй [...] лэн, газаар хорлогд[...] хүнүүд олоор үбшэлнэ [...]

Эдэ мэдээсэлнүүдээр [...] ронын министерство [...] но, «хэрбээ Хойто Ир[...] гаархидай гүйгаад ба[...] химическэ зэбсэгтэй т[...] тэ-медигые Ольстер эл[...] байна гээд министерст[...] мэдүүлээ. Хэһээлтын [...] хойшолонгуудые нюуха [...] жо байһан Хойто Ир[...] гаархидай иимэ үүс[...] хүлеэхын аргагүй.

ОРШОН БАЙДАЛ ШАХАРДУУ ШАНГА БАЙҺАН ЗАНГААРАА

ЛОНДОН. (ТАСС). Хойто Ирландидахи политическэ байдал угаа шахардуу шанга байһан зангаараа. Ольстерые хоёр неделиин урда тээ Англиин сэрэгүүдэй эзэмдэлгэ орон доторхи шахардуу шанга байдалые заһаруулаагүй, харин политическэ кризис улам шангадана. Ороной томо городуудай хүдэлмэришэдэй байдаг кварталнууд урда мэтэ бүхэлэлтэнүүдээр хүреэлүүлэгдэнхэй.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБ[...]

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

15 часһаа 17.45 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга. 15 часһаа орон доторхи һонин. 15.15 минутаһаа «Баяртай, манай саад!» гэһэн үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 15.45 минутаһаа концерт. 16.15 минутаһаа телевизионно зүжэг. 17.15 минутаһаа: «Здоровье» гэһэн дамжуулга. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 17.45 минутаһаа «Костер» гэһэн пионернүүдэй журнал. 18.15 минутаһаа «Хадхуууртай хэрэм» гэһэн Венгриин уран һайханай фильм. (1-дэхи серинь). 18.45 минутаһаа «Табан жэлые—болзорһоонь урид» гэһэн дамжуулга. 19 часһаа холо, ойрын һонин. 19.20 минутаһаа «Алтан гартан» гэһэн киноочерк. 19.30 минутаһаа Хабаровск хотын хүгжэмтэ комедиин театрай зүжэг. 24 часһаа 2.45 минута хүрэтэр Москваһаа дамжуулга.

„ПРАВДА БУРЯТИИ" МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Партийна эхин организацинуудай тоосоон ба һунгалта» гэһэн түрүү бэшэг. Республикын колхоз болон совхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай материалнууд. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Хүдөөгэй барилганuудай шухала асуудалнууд» гэһэн А. Куклинай корреспонденци. Редакцида ерэһэн бэшэгүүд. «Үтэгжүүлгын аша үрэ» гэһэн А. Стрелковой статья.

Гурбадахи хуудаһанда: «Баруунай дипломатиин харата гэнэдэлгэ» гэһэн В. Матвеевэй статья. ТАСС-ай интервью. Хилын саанаһаа абтаһан ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Үсэгэлдэр, мүнөөдэр, үглөөдэр» гэһэн ниитэ гаршаг доро нютаг нютагай һонин. Сонсохолнууд.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Лаосой патриотическа хүсэнүүдэй сэрэгшэд американецуудай баазада добтолно.

ВИА—ТАСС-ай фото.

Манай адрес, телефон[...]

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны редактор[...] приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. р[...] 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секрета[...] отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйст[...] 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышл[...] строительства—61-35, советского строительства и бы[...] культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—6[...] формации—34-05, общественная приёмная—56-62, [...] бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати [...] те Министров БурАССР.

Н-02758. Зак. [...]